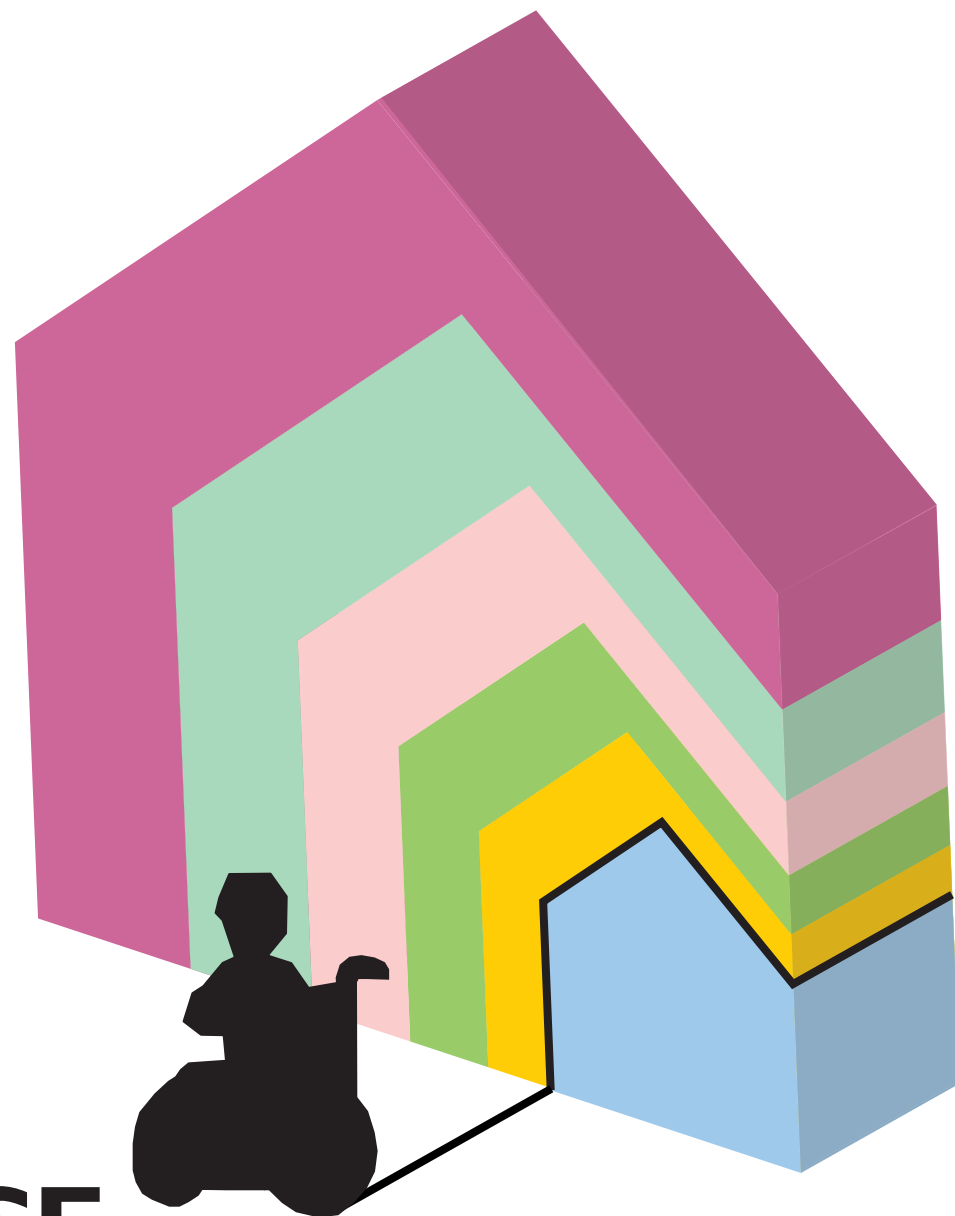

HUS i HUS

Vision, Koncept, Ideer og Rum

BEDRE BØRNEHUSE

Udviklingskatalog for Børnehusene

Region Syddanmarks døgninstitution på Fyn for børn med multiple funktionsnedsættelser

BEDRE BØRNEHUSE

Udarbejdet af
NORD Arkitekter og zoomstory

For
Børnehusene &
Region Syddanmark

Hjemmeside
www.bedrebornehuse.dk

Børnehusene
Jette Christensen, forstander

Børnehusene
Lavsenvænget 2
5200 Odense V
t: 6311 0007
e: jette.christensen@soc.regionsyddanmark.dk
w: www.bornehusene.dk

NORD Arkitekter
Meinungsgade 8D, 2. th.
2200 København N
t: +45 3369 0908
e: nord@nord-web.dk
w: www.nordarchitects.dk

zoomstory
Åbenrå 31, 3. th.
1124 København K
t: +45 3218 6540
e: info@zoomstory.dk
w: www.zoomstory.dk

© NORD Arkitekter og zoomstory 2011

Bedre Børnehuse

Børnehusene er en døgninstitution med fem afdelinger i Nyborg, Odense og Middelfart. Her bor 42 børn med multiple funktionsnedsættelser i alderen 0-18 år. Fælles for børnene er, at de lever med flere og svære handicap, der gør, at de har brug for meget hjælp og støtte til det meste i hverdagen.

Børnehusenes fysiske rammer er ikke optimale, hverken i forhold til børnenes, forældrenes eller medarbejdernes behov. Det vil Børnehusene og Region Syddanmark gerne ændre på, især fordi udformningen af de fysiske rammer har stor betydning for børnenes trivsel og livskvalitet.

En af de største udfordringer i forhold til at bygge og indrette en bedre døgninstitution til børn med multiple funktionsnedsættelser er, at børnene på grund af deres alder, handicap og udviklingstrin har meget forskellige og ofte modsatrettede behov.

Alle børnene lever med forskellige grader af hjerneskader. Mange af børnene er bevægelseshæmmede. Nogle børn er mobile. Andre er immobile. Mange af børnene mangler et talesprog, og flere har nedsat syn og hørelse, eller er blinde eller døve. Nogle er stærkt udadreagerende andre indadvendte.

Hensigten med kataloget er, at inspirere til etablering af nye døgntilbud og til ombygning af de eksisterende ud fra ønsket om at komme børnenes behov i møde og tage højde for de mange udfordringer der er forbundet med at være familie og medarbejder.

I kataloget møder vi tre børn fra Børnehusene. Vi håber, at de sammen med de andre børn fra Børnehusene, deres familier og medarbejderne får god gavn af den viden og de ideer, kataloget formidler.

Kataloget er udviklet af og blevet til som et samarbejde mellem Børnehusene, Region Syddanmark, Nord Arkitekter og zoomstory.

Sammen har vi mange at takke for hjælp og deltagelse. Uden jeres bidrag, var vi ikke kommet i mål:

En stor tak til

Børnenes forældre for deres engagement og deltagelse i forældreseminar og interview.

Børnehusenes medarbejdere, der alle har bidraget med deltagelse i personaleseminar og interview.

Børnehusenes lederteam med Marianne Lebeck, Susan Linnet, Karen Margrethe Carlsen og Jan Peters, der i fælleskab har bakket op om projektet, og set fremtidens Børnehuse med børnenes, familiernes og medarbejdernes øjne.

Region Syddanmark for at have finansieret projektet gennem udviklingspuljen, og for at bidrage med bistand og faglige input fra Hege Ekberg, Mette Pipper Bertelsen, Else Pedersen og Tonny Pedersen.

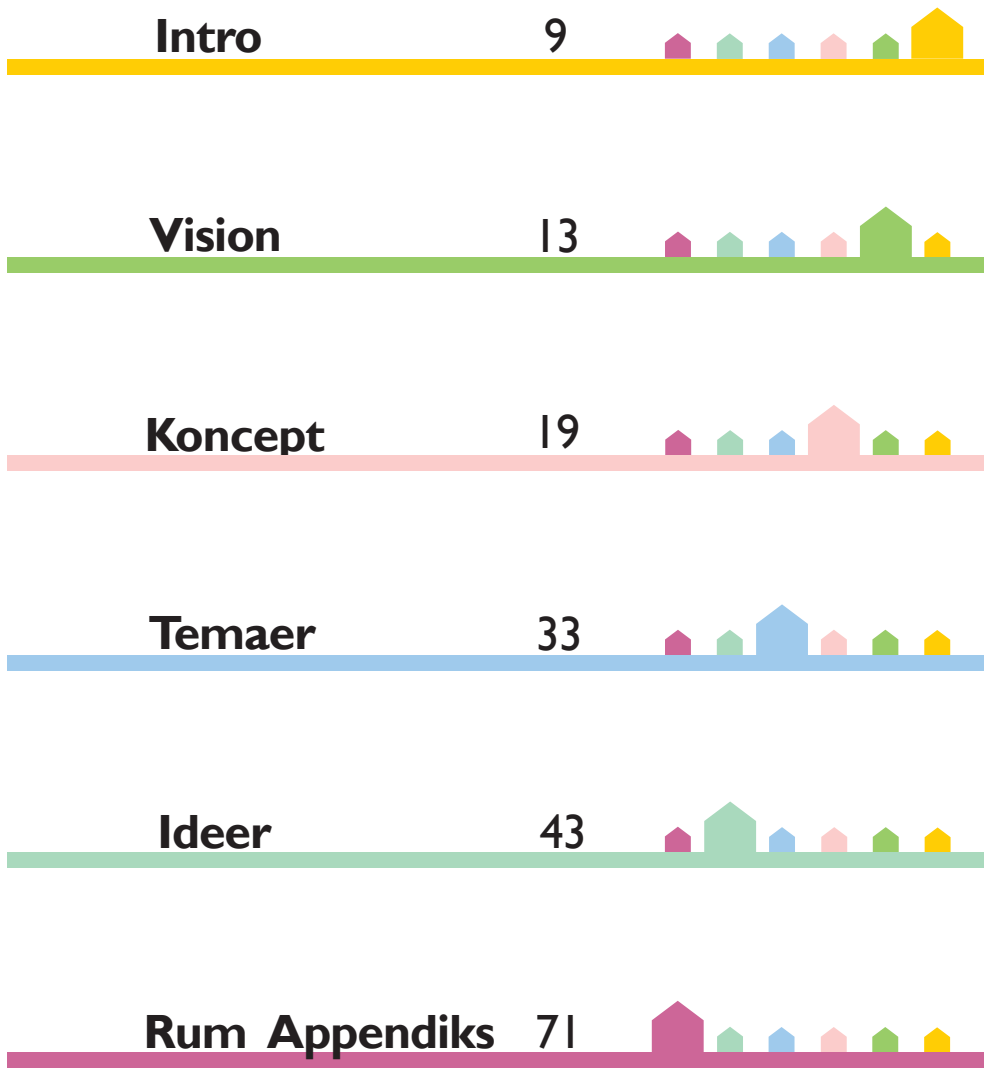
Alle de organisationer og mennesker vi har været i kontakt med undervejs, og som har øst af deres viden:

Afdelingsleder Lis Fløe Pedersen og synskonsulent Birgit Mogensen fra Center for Rehabilitering og Specialrådgivning. Finn Brøcher Petersen fra Center for Høretab. Beredskabsinspektør Ib Holmer Abildstrup. Ergoterapeut Helene Leisman. Fysioterapeut Line Dalager. Medstifter Bodil Pedersen og Per Clausson Kaas fra Hertha Levefællesskab. Snoozlekonsulent Gitte Andersson, boenhedsleder, Inger Erika Jensen og bygningsingeniør Einer Møller fra Sølund. Forstander Pia Kornøe og Arkitekt, Ane Sprøgel fra Specialbørnehjæmmene.

Frank ten Voorde fra Centrum Zorg en Bow. Pernille Rasmussen fra Hjælpemiddelinstuttet. Kirsten Plambech fra Danske Handicaporganisationer. Marie Louise Knigge fra Servicestyrelsen. Tina Harmon fra VIKOM. Ane Espensen fra Det Centrale Handicapråd og mange, mange flere. Nogle er nævnt. Ingen er glemt.

*Jette Christensen
Forstander for Børnehusene
Juni 2011*

INTRO

INTRO

Ny døgninstitution

Kataloget her formidler en række principper for og ideer til, hvordan en døgninstitution til børn med multiple funktionsnedsættelser kan se ud, så de fysiske rammer fremmer børnenes trivsel og udvikling.

Kataloget er resultatet af udviklingsprojektet ”Bedre Børnehuse”. Projektets formål har været at samle, udvikle og formidle viden, der kan gøre Børnehusenes fysiske rammer bedre for børnene, deres familier og medarbejderne.

Katalog til inspiration

Formålet med kataloget er at bidrage med inspiration og input til Region Syddanmarks planlægning og etablering af døgntilbud til børn med multiple funktionsnedsættelser. Det kan både være i forbindelse med nybygning, ombygning og tilbygning af Børnehusenes eksisterende afdelinger.

Katalog med nye indsigter og ideer

Kataloget er udarbejdet på baggrund af en afdækning af børn, familier og medarbejders behov. Det er der kommet én vision, ét koncept, syv temaer og tolv helt nye ideer ud af, foruden en gennemgang af de væsentligste rum.

Visionen anbefaler, at Børnehusene og Region Syddanmark fremover tænker sammenhængen mellem hjem og institution på ny.

Konceptet er et bud på, hvordan Børnehusene og Region Syddanmark kan udvikle en døgninstitutionens fysiske rammer, hvad enten de bygger nyt, bygger om eller bygger til.

Temaerne peger på en række forhold som er vigtige at tænke på, når Børnehusene og Region Syddanmark bygger og indretter døgninstitution til børn med multiple funktionsnedsættelser.

Ideerne tilbyder tolv konkrete og helt nye ideer til, hvordan Børnehusene og Region Syddanmark kan skabe bedre Børnehuse, der kommer brugernes behov og ønsker i møde, når de etablerer og indretter døgninstitution til børn med multiple funktionsnedsættelser.

Kataloget bygger på viden og erfaringer

Kataloget er blevet til på baggrund af interview og workshop med forældre, medarbejdere og ledere, gennem samtaler med faglige eksperter fra ind- og udland, og ved besøg og observationer i Børnehusenes afdelinger og i andre botilbud.

INTRO

Kataloget er opdelt i to dele

Kapitlerne i kataloget kan læses uafhængigt af hinanden.

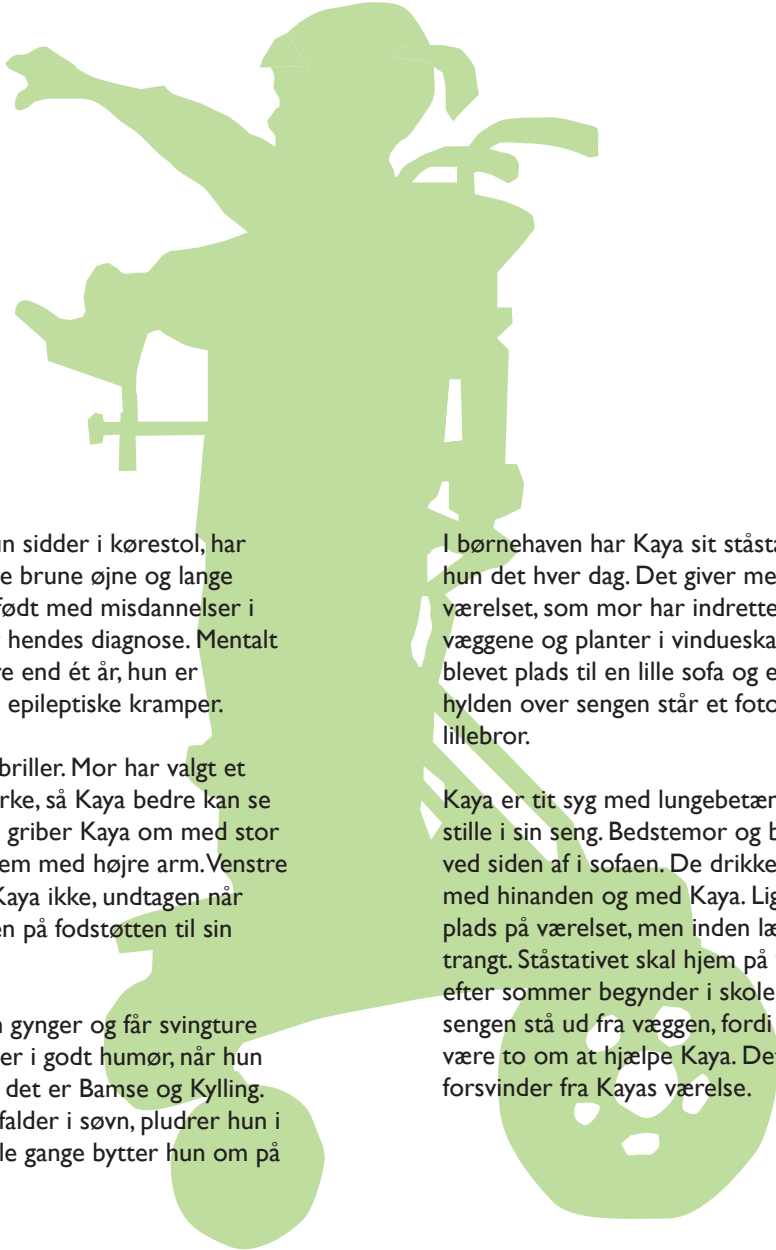
Vision, koncept, temaer og ideer er katalogets første og centrale del. Her er fokus på de store linjer og på konkrete tiltag, som Børnehusene og Region Syddanmark kan realisere eller videreudvikle.

I katalogets anden del "appendiks om rum" bliver de enkelte rum beskrevet hver for sig. Appendikset er tænkt som et opslagsværk, der beskriver de vigtigste rum uafhængigt af hinanden i forhold til, hvilke behov de opfylder, og hvilken funktion de har, og som Børnehusene og Region Syddanmark kan plukke fra og bruge som tjekliste, når et byggeprogram uanset projektets type skal udarbejdes.

Alle kan bruge kataloget

I Danmark mangler vi viden om kombinationen boliger, børn og handicap. Kataloget er således et pionerarbejde, som også kan gavne andre end Børnehusene og Region Syddanmark. Kataloget fungerer derfor både som modelprogram og idebank, som alle med interesse for boliger, børn og handicap kan blive inspireret af og gøre brug af.

Kataloget kan downloades fra www.bedrebornehuse.dk, hvor der findes yderligere information om hele projektet og katalogets tilblivelse.

Kaya er fem år. Hun sidder i kørestol, har mørkt halvlangt hår, store brune øjne og lange fine øjenvipper. Kaya er født med misdannelser i hjernen. Lissencephali er hendes diagnose. Mentalt og motorisk er hun yngre end ét år, hun er synsskadet og lever med epileptiske kramper.

På sin næse bærer Kaya briller. Mor har valgt et lilla stel. Glassene er stærke, så Kaya bedre kan se de ting, der blinker. Dem griber Kaya om med stor fornøjelse, eller slår til dem med højre arm. Venstre side af kroppen bruger Kaya ikke, undtagen når hun banker let med foden på fodstøtten til sin kørestol.

Kaya griner højt, når hun gynger og får svingture af de voksne, og hun bliver i godt humør, når hun lytter til musik. Især hvis det er Bamse og Kylling. Om aftenen inden Kaya falder i søvn, pludrer hun i takt til musikken, og nogle gange bytter hun om på nat og dag.

I børnehaven har Kaya sit ståstativ. Her bruger hun det hver dag. Det giver mere plads hjemme på værelset, som mor har indrettet med billeder på væggene og planter i vindueskarmen. Der er også blevet plads til en lille sofa og et sofabord, og på hylden over sengen står et foto af storesøster og lillebror.

Kaya er tit syg med lungebetændelse. Så ligger hun stille i sin seng. Bedstemor og bedstefar sidder ved siden af i sofaen. De drikker kaffe og taler med hinanden og med Kaya. Lige nu er der god plads på værelset, men inden længe bliver her trangt. Ståstativet skal hjem på værelset, når Kaya efter sommer begynder i skole, og med tiden skal sengen stå ud fra væggen, fordi personalet skal være to om at hjælpe Kaya. Det betyder, at sofaen forsvinder fra Kayas værelse.

VISION

Vision peger på, at Børnehusene og Region Syddanmark fremover tænker sammenhæng mellem hjem og institution på ny, når de bygger nyt, bygger om eller bygger til. Vision bygger på tre principper og fem dilemmaer.

DEN HJEMLIGE INSTITUTION

Visionen om den hjemlige institution er en hybrid mellem et hjem og en institution. Visionen opstår ved at tilføre en døgninstitution hjemlige kvaliteter som atmosfære, individuelt præg og privatsfære, og ved at tilføre et hjem driftsmæssige og arbejdsmiljørelaterede kvaliteter. Visionen er formuleret, fordi både forældre og medarbejdere ønsker sig en institution med et mere hjemligt udtryk.

En vision med tre grundprincipper

Visionen om den hjemlige institution udfordrer og forandrer både vores forestillinger om, hvad et hjem er, og hvad en institution er. Den hjemlige institution bygger på de tre grundprincipper: Hjemlighed, Børnenes perspektiv og Institutionens kvaliteter.

Hjemlighed

Princippet om hjemlighed betyder, at de fysiske rammer fremstår og fungerer som et hjem. Det er her børnene bor, og her de tilbringer størstedelen af deres tid enten sammen med medarbejderne, deres familie eller for sig selv.

Hjemlighed afspejler sig i bygningens udtryk, indretning og atmosfære, der signalerer og bidrager til omsorg, tryghed og nærvær, og understøtter, udvikling, oplevelser, leg og behandling. Det kommer til udtryk ved, at de fysiske rammer:

1. Inviterer til, at børn, familier, medarbejdere og gæster bliver budt velkommen, når de ankommer.
2. Giver mulighed for at børnene og deres familier, kan sætte deres personlige præg på indretningen, pynte med ting samt være private, hvad enten de er aktive eller sysler med stillesiddende aktiviteter.
3. Dufter for eksempel af nybagte boller og veltilberedt aftensmad i stedet for af dårlig udluftning.

Børnenes perspektiv

Princippet om børnenes perspektiv betyder, at den hjemlige institution tager afsæt i børnene. Det udtrykker vi også med sloganet: "Boligen følger barnet - frem for barnet følger boligen". Det kommer til udtryk når de fysiske rammer fremstår og fungerer, så de:

1. Følger børnenes alder, aktiviteter, handicap, præferencer og udvikling.
2. Tager hensyn til og stimulerer børnenes sanser visuelt, auditivt og taktilt.
3. Er indrettet og dimensioneret efter børnene. For eksempel er vinduer i børnehøjde og ind- og udgange tilpasset kørestolsbrugere.

Institutionens kvaliteter

Princippet om institutionens kvaliteter betyder, at den hjemlige institution fremstår og fungerer så den fremmer pædagogiske og behandlingsrelaterede opgaver, samt effektive og rationelle arbejdsprocesser. Det kommer til udtryk ved, at den fysiske ramme:

1. Er nem at bevæge sig rundt i, let at komme til og fra, og har god plads til opbevaring.
2. Har rum med flere funktioner, der er indrettet med rullevegge, skærme, nicher og hjørner.
3. Har rum placeret, så børnene og deres familier har mulighed for at være uforstyrret, mens medarbejderne samtidig kan have kontakt med flere børn ad gangen.

DILEMMAER

Den hjemlige institution har fem dilemmaer, som boliger til børn med multiple funktionsnedsættelser skal prioritere, balancere eller ophæve.

Hjem og Arbejdsplads

Boligen er både børnenes hjem og medarbejdernes arbejdsplads.

Individualitet og Fællesskab

Boligen tager højde for børnenes individuelle handicap og behov, mens børnene, deres familier og medarbejderne deltager i et fællesskab, hvor alle indretter sig efter og lever med hinanden.

Adskillelse og Sammenhæng

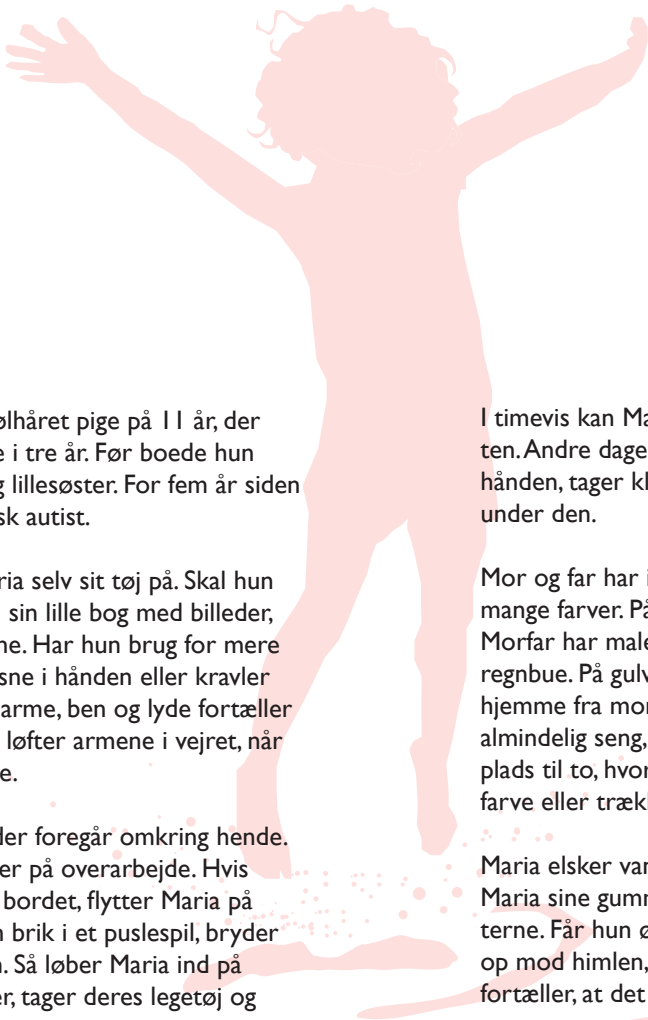
Boligen tager højde for, at børnene kan være adskilte, når de for eksempel sover, bader, leger eller er sammen med deres familie. Boligen er på samme tid disponeret sammenhængende, så medarbejderne har mulighed for at være i kontakt med flere børn ad gangen.

Fleksibilitet og Stabilitet

Boligen er fleksibel, så den kan ændres efter børnenes, familiernes og medarbejdernes ønsker og aktiviteter. Samtidig udtrykker boligen en stabilitet, som gør børnene trygge og understøtter medarbejdernes arbejdsrutiner.

Frihed og Beskyttelse

Boligen giver børnene frihed til at udfolde sig på deres præmisser, samtidig med, at den passer på, at de ikke løbe hjemmefra, eller kommer i kontakt med indholdet af bestemte rum, skabe og skuffer.

Maria er en krølhåret pige på 11 år, der har boet i Børnehusene i tre år. Før boede hun hjemme hos far, mor og lillesøster. For fem år siden fik hun diagnosen atypisk autist.

Hver morgen tager Maria selv sit tøj på. Skal hun på toilettet, peger hun i sin lille bog med billeder, og viser det til de voksne. Har hun brug for mere hjælp, tager hun de voksne i hånden eller kravler op på deres skød. Med arme, ben og lyde fortæller hun, hvad hun vil. Maria løfter armene i vejret, når de voksne forstår hende.

Maria følger med i alt, der foregår omkring hende. De voksne siger, Maria er på overarbejde. Hvis stolene ikke står ind til bordet, flytter Maria på dem, og mangler der en brik i et puslespil, bryder hendes verden sammen. Så løber Maria ind på de andre børns værelser, tager deres legetøj og skriger højt og længe.

I timevis kan Maria sige høje lyde - også om natten. Andre dage går hun rundt med en stor klud i hånden, tager kluden over hovedet og gemmer sig under den.

Mor og far har indrettet Marias værelse med mange farver. På værelset har Maria en blå gyngesving. Morfar har malet en klovn, og mor har malet en regnbue. På gulvet ligger et ægte persisk tæppe hjemme fra mor og fars stue. I værelset står en almindelig seng, et computerbord og et bord med plads til to, hvor Maria ordner alle sine perler efter farve eller trækker dem på en snor.

Maria elsker vand. Når det regner udenfor, finder Maria sine gummistøvler frem og hopper i alle pytterne. Får hun øje på en flyvemaskine, peger hun op mod himlen, mens hun griner og med fagter fortæller, at det har hun også prøvet.

KONCEPT

Koncept peger på, hvordan den hjemlige institutions grundlæggende ideer kan foldes ud

HUS I HUS

Konceptet Hus i Hus bygger på ideen om, at Børnehuse består af fem hovedhuse plus et sjette hus, som er børnenes værelser.

De fem hovedhuse plus børnenes værelser indeholder en række forskellige funktioner, og kan både forstås konkret som fysiske bygninger, og abstrakt som et formgivende princip. Børnenes værelser er børnenes eget "hus".

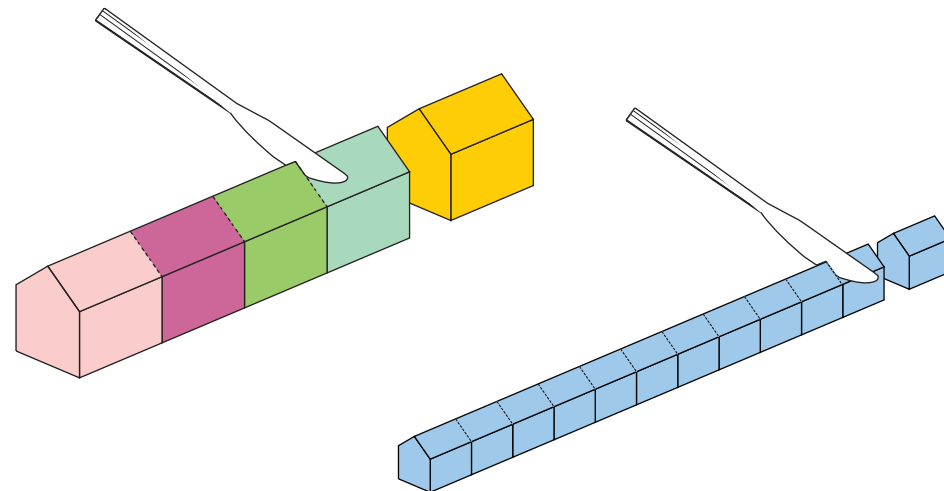
5 Hovedhuse og Børneværelser

Konceptet består af fem hovedhuse plus børneværelser. Hvert hus indeholder de funktioner og rum, som er praktiske at gruppere. Antallet af børneværelser kan variere.

Det er både muligt at bygge de fem hovedhuse sammen til én samlet institution, og at etablere husene hver for sig i et tilbygnings- eller ombygningsprojekt.

Børneværelserne er som udgangspunkt ens, men er fleksible og kan tilpasses det enkelte barn. Antallet af værelser afhænger af den hjemlige institutions behov. Børneværelserne kan sættes sammen i mindre beboelsesafdelinger.

Mellem de fem hovedhuse og børneværelserne er der forbindelsesrum, gangarealer og tilstødende udearealer.

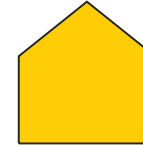

5 HOVEDHUSE

De fem hovedhuse er sammensat af rum som funktionsmæssigt er beslægtede.

Administrationshuset

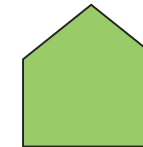
Administrationshuset indeholder de fleste medarbejderfaciliteter og -funktioner, samt de rum som ikke umiddelbart har naturlig tilknytning til børneværelserne.

- Hovedindgang
- Kontorer
- Arkiv
- Kontor
- Personalefaciliteter
- Mødefaciliteter
- Overnatning

Aktivitetshuset

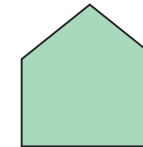
Aktivitetshuset indeholder funktioner som understøtter bevægelse og arrangementer.

- Aktivitetsrum
- Familierum/overnatning

Opholdshuset

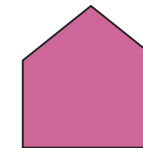
Opholdshuset indeholder aktiviteter som understøtter børnenes nære hverdag.

- Køkken
- Spiserum
- Opholdsrum

Terapihuset

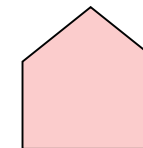
Terapihuset indeholder funktioner som understøtter behandling og særlig omsorg for børnene.

- Terapien
- Sanserum
- Terapeutisk bad
- Varmtvandsbassin

Teknikhuset

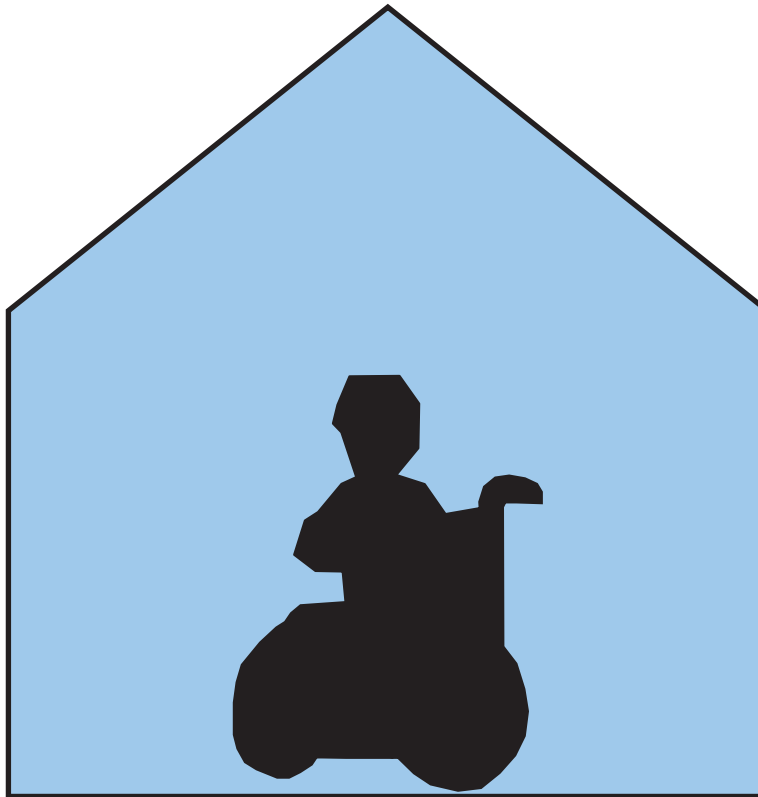
Teknikhuset indeholder funktioner som vedrører driften af institutionen.

- Vaskeri
- Industrikøkken
- Depoter
- Pedelrum

BØRNEVÆRELSE

Børneværelset er barnets personlige hjem. Funktionerne i værelset kan sammenlignes med funktionerne i et hus. De dækker de samme behov blot på færre kvadratmeter. Børneværelset afspejler det enkelte barns identitet og er indrettet efter individuelle behov. Derfor kalder vi værelset for barnets "hus".

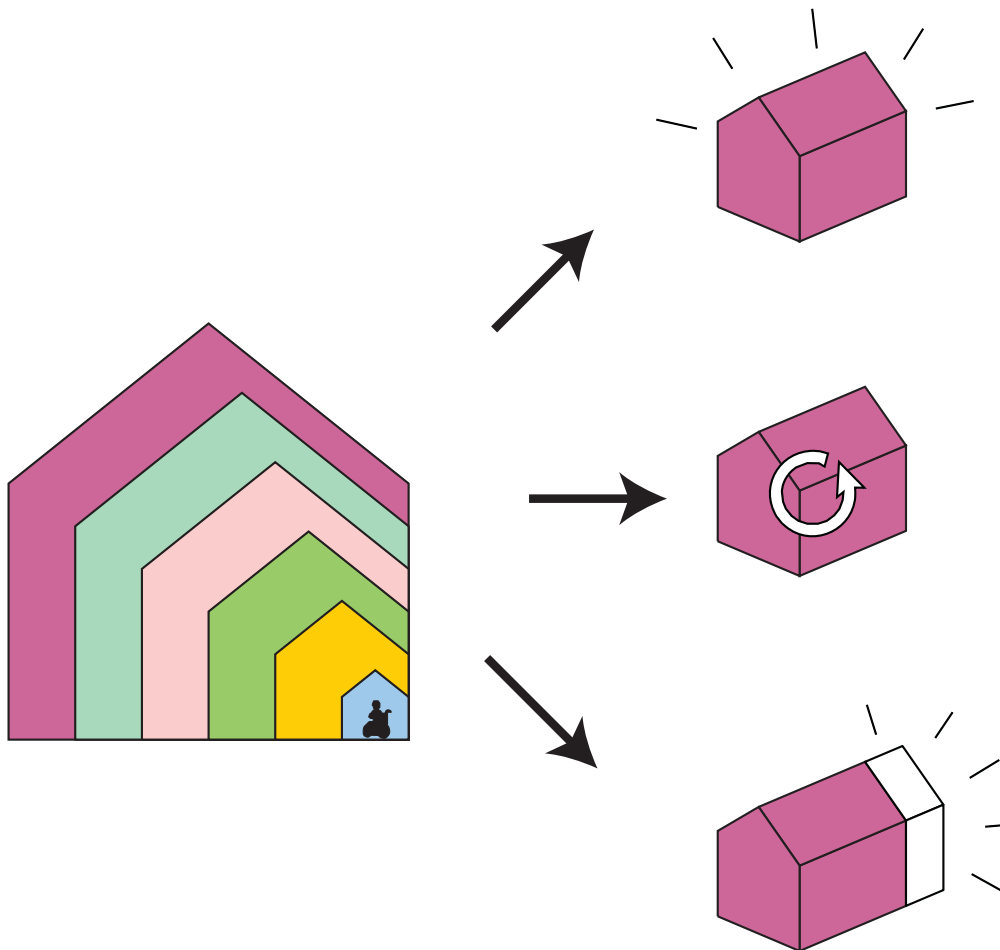

Børneværelset indeholder

- Soveafsnit
- Opholdsafsnit
- Bad
- Toilet
- Tekøkken
- Opbevaring
- Indgang
- Udgang til udearealer
- Vinduespartier

FRA KONCEPT TIL BYGGERI

Børnehuse kan anvende konceptet som en model til forskellige typer af institutionsbyggerier afhængig af, hvilke funktioner og hvilken type byggeri man har brug for.

Nybyg

Ved et nyt byggeri anvender Børnehuse konceptet til at definere institutionens hovedfunktioner og funktionernes indbyrdes relation. Et nybyggeri indeholder alle fem hovedhuse med de rum der hører til. Det er vigtigt, at konceptet bliver tilpasset til Børnehuses specifikke behov, og de muligheder som byggegrunden giver.

Ombyg

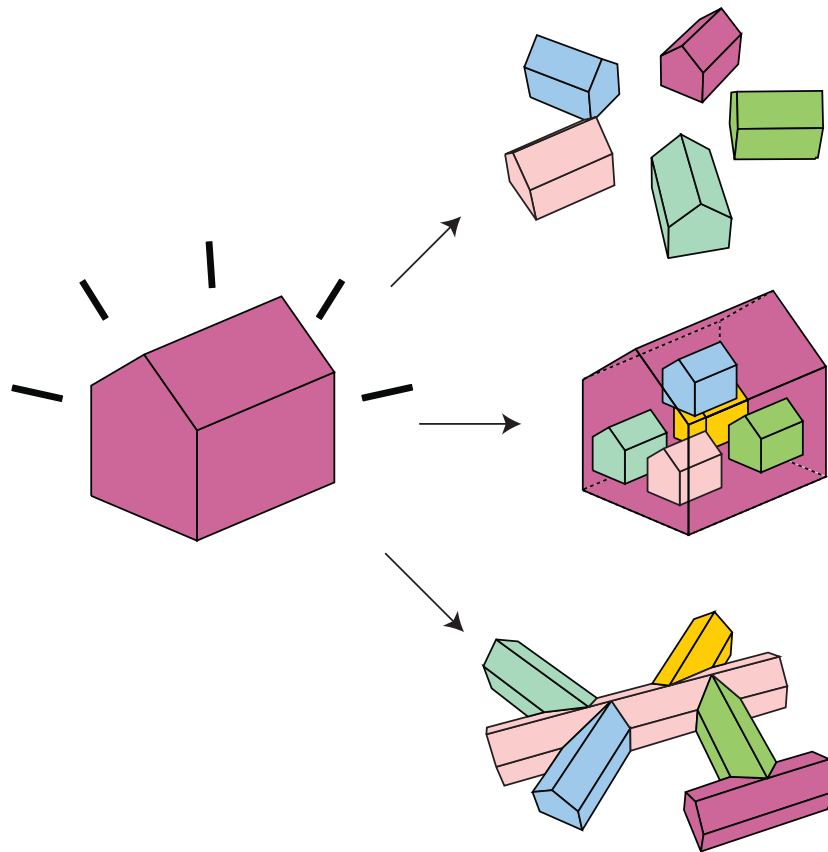
Ved et ombygningsprojekt anvender Børnehuse konceptet til at integrere et eller flere hovedhuse i den eksisterende bygning.

Tilbyg

Ved et tilbygningsprojekt til en eksisterende institution anvender Børnehuse konceptet ved at tilføje et eller flere af de beskrevne hovedhuse.

FRA KONCEPT TIL ARKITEKTUR

Børnehuse kan omsætte konceptet til forskellige typer arkitektur afhængigt af, hvordan de fem hovedhuse og børneværelserne bliver disponeret i forhold til hinanden. Byggegrunden og Børnehusenes ønsker til bygningens udtryk spiller naturligvis også en rolle for, hvordan konceptet bliver konkretiseret.

Landsbyen

Børnehuse kan realisere konceptet ud fra et Landsbyprincip. Her er de fem hovedhuse enten selvstændige huse, eller delvist sammenbyggede bygningsafsnit. Børneværelserne bliver etableret som afsnit med flere værelser i mindre selvstændige huse, eller som et større beboelseshus bygget sammen med henholdsvis opholdshuset og aktivitetshuset.

Det Kompakte Hus

Børnehuse kan også realisere konceptet som et kompakt hus. Her er funktionerne fra de fem hovedhuse sammen med børneværelserne indpasset i en samlet bygningsvolumen med tydelige afsnit i bygningen.

Det Ekstensive Hus

Endelig kan Børnehuse realisere konceptet som et ekstensivt hus. Her er de fem hovedhuse bygget sammen, så de rumligt er sammenhængende, og fremstår som tydelige bygningsafsnit med deres egen identitet.

HUSENES DISPOSITIONSPRINCIP

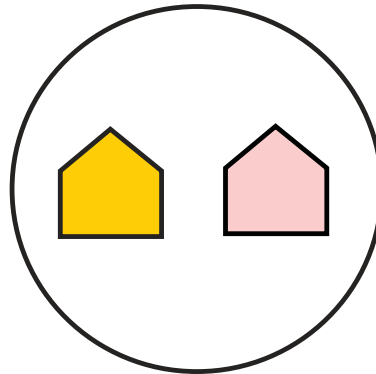
Det er muligt at disponere konceptet på flere måder alt efter bygningens størrelse og beliggenhed.

Relationspar

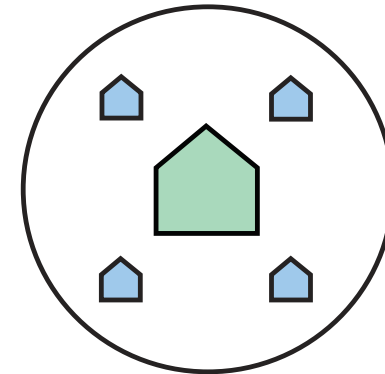
Børnehuse kan tænke de fem hovedhuse i tre forskellige parvise relationer

Aktivitetshus og Terapihus

Administrationshus og Teknikhus

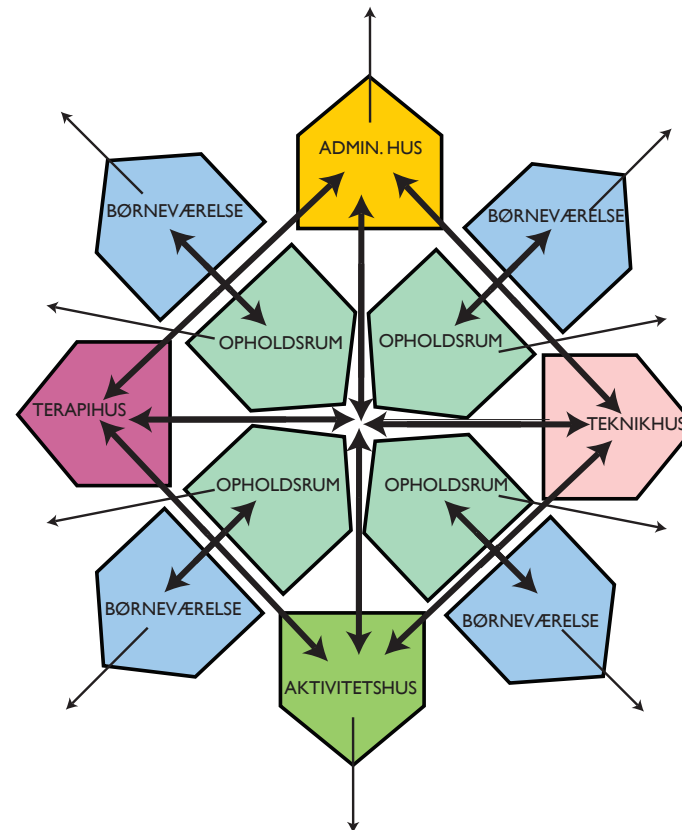
Opholdshus og Børneværelser

Aktivitetshus og Terapihus kan kombineres og eventuelt slås sammen med Administrationshus og Teknikhus.

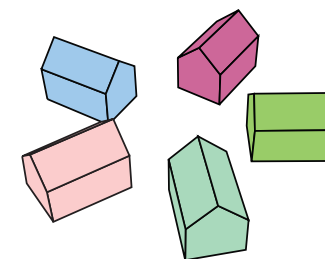
Det er vigtigt at Børnehuse tager hensyn til relationen mellem bygningen og udearealerne. Børneværelser og større fællesrum skal have direkte adgang til udearealer med gode muligheder for udendørs ophold og aktiviteter, samtidig med at institutionen og børnene bliver skærmet. Børneværelserne kan eventuelt placeres som mindre klynger, så de danner flere boligafsnit i den enkelte institution.

Overordnet disposition og relationer

Børnehuseene kan disponere konceptet med et centralt placeret opholds- og spisehus i tæt relation til børneværelserne. Resten af Hovedhusene er organiseret, så de både har relation til udearealer, opholdshuset og deres parvise relation.

REFERENCEFOTO LANDSBY

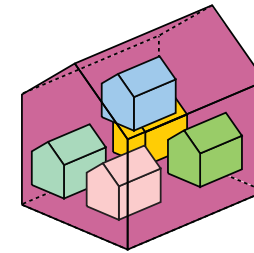

MVRDV - Landsby Ypenburg

CUBO - Force 4 Bogruppe for unge udviklingshæmmede, Hjortshøj

REFERENCEFOTO DET KOMPakte HUS

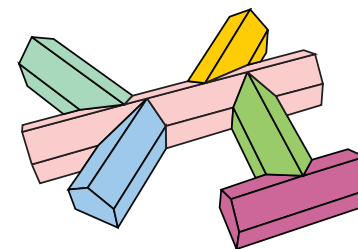

Studio Velocity - Montblanc House

Fujimoto - Tokyo Apartment

REFERENCEFOTO DET EKSTENSIVE HUS

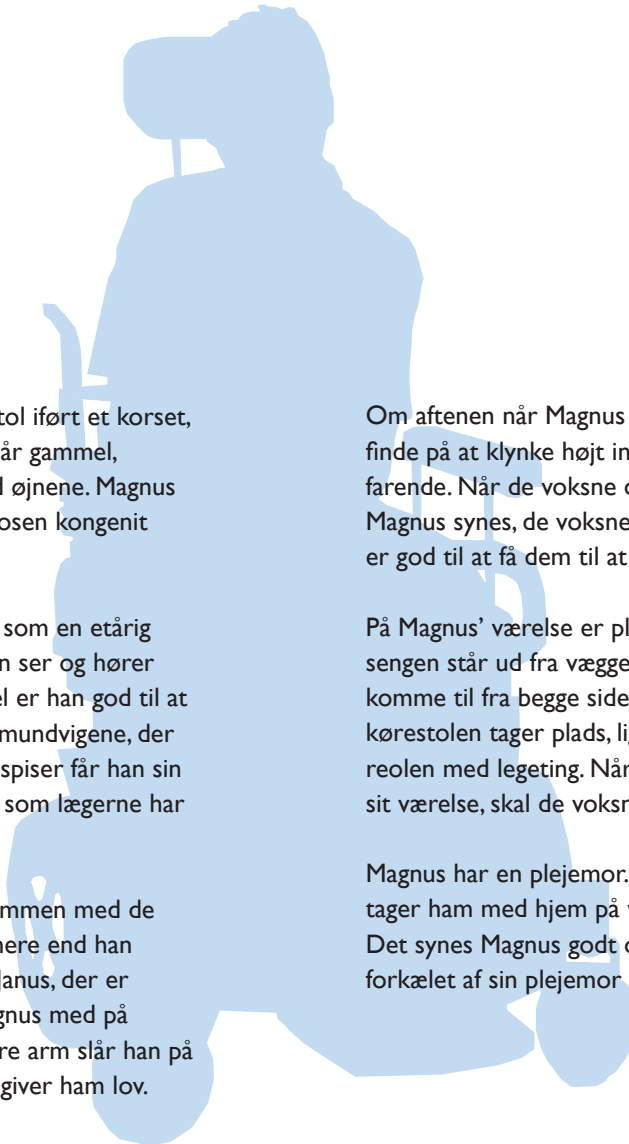

Herzog & De Mueron - Vitra House

CEBRA-Søgaard School

Magnus sidder i kørestol iført et korset, der støtter hans ryg. Han er 10 år gammel, håret stritter, og han smiler med øjnene. Magnus er spastisk lammet og har diagnosen kongenit cytomegalovirus.

Mentalt og motorisk er Magnus som en etårig dreng, så han får hjælp til alt. Han ser og hører godt, men kan ikke tale. Alligevel er han god til at sige til og fra. Det gør han med mundvigene, der ryger op eller ned. Når Magnus spiser får han sin mad igennem en sonde i maven, som lægerne har indopereret.

Magnus kan godt lide at være sammen med de andre børn. Især dem der kan mere end han selv, og som han ser op til. Når Janus, der er 16 år, spiller på sin guitar, er Magnus med på keyboard eller xylofon. Med højre arm slår han på instrumenterne, hvis altså Janus giver ham lov.

Om aftenen når Magnus er lagt i seng, kan han finde på at klynke højt indtil personalet kommer farende. Når de voksne dukker op, griner han højt. Magnus synes, de voksne er sjove at drille, og han er god til at få dem til at hoppe og springe for sig.

På Magnus' værelse er pladsen trang. Især fordi sengen står ud fra væggen, så de voksne kan komme til fra begge sider. Også ståstativet og kørestolen tager plads, ligesom klædeskabet og reolen med legeting. Når Magnus vil se en DVD på sit værelse, skal de voksne først flytte sengen.

Magnus har en plejemor. Hun besøger ham, og tager ham med hjem på weekend og i ferier. Det synes Magnus godt om. Han elsker at blive forkælet af sin plejemor og hendes familie.

The background is white and features several decorative elements. There are four large, stylized cross-like shapes made of five pentagons each, arranged in a 2x2 grid. The top-left and bottom-right shapes are blue, the top-right and bottom-left shapes are yellow, and the two shapes in the center are pink. Scattered around these are smaller versions of the same shapes in blue, yellow, green, and pink. The word 'TEMAER' is centered in a bold, black, sans-serif font.

TEMAER

Temaer beskriver en række forhold, der fortjener særlig opmærksomhed, fordi de berører hele den hjemlige institution, eller store dele af den.

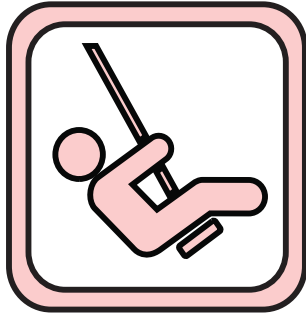
TEMAER

Temaer beskriver en række forhold under overskrifterne fleksibel, tilgængelig, sanselig, materialer og overflader, opbevaring, teknologi og brand.

Temaerne er beskrevet med den hensigt at skabe optimale forhold for børnene og deres familier i et forsøg på at balancere det hjemlige med medarbejdernes arbejdsmiljø.

I forbindelse med flere af temaerne kan det være en fordel at indhente yderligere ekstern konsulentbistand, når et konkret byggeri skal planlægges og opføres.

Fleksibel

Børnene har modsatte behov

Børnene i Børnehusene har forskellige og ofte modsatte behov. Det betyder, at de fysiske rammer og indretningen skal tilstræbe forskellige former for fleksibilitet.

Skab valgmuligheder

Vi anbefaler et større antal rum og mange rumtyper. Det øger både børnenes, deres familiers og medarbejdernes valgmuligheder.

Nemt at indrette

Vi anbefaler rum, der er mulige at indrette til forskelligt brug. For eksempel via afskærmning og ommøblering. Det giver forældrene og deres børn mulighed for en større privatsfære.

Plads til forskellige aktiviteter

Vi anbefaler rum der kan huse forskellige aktiviteter på samme tid. Eksempelvis opholdsrum og spiserum. Det giver en god udnyttelse af pladsen.

Børnene udvikler sig

Vi anbefaler, at de enkelte rum, især børnenes værelser, er lette at tilpasse det enkelte barn og mulige at indrette efter barnets udvikling. For eksempel via belysning, afskærmning og indretning. Det øger børnenes trivsel.

Tænk på fremkommelighed

Endelig anbefaler vi, at det bliver let at rydde genstande af vejen og tage dem frem igen. Det øger fremkommeligheden og giver et mere behageligt miljø.

Tilgængelig

Let at orientere sig

Mange børn har på grund af deres motoriske og synsmæssige handicap brug for hjælp til at orientere sig og komme rundt. Medarbejderne har brug for nemme adgange for at varetage deres opgaver bedst muligt.

Tydelige forbindelser mellem alle rum

Vi anbefaler at den hjemlige institution er overskuelig, så den er nem at bevæge sig rundt i og let at komme ind og ud af. Forbindelserne mellem alle rummene bør være tydelige og tydeligt markeret for børnene.

Døgninstitution i et plan

De fysiske rammer bør være i ét plan og gulvet indenfor ligge i samme niveau som terrænet udenfor. Personalearealer til administration og mødeaktivitet kan eventuelt være som første sal.

Hensyn til hjælpemidler i alle rum

Det er vigtigt, at alle afstande, størrelser og bredder af rum, gangarealer og døråbninger er dimensioneret, så børnene nemt kan bruge deres hjælpemidler. Kørestole skal være lette at transportere. Sengene skal desuden være nemme at vende ud fra væggen. På den måde kan medarbejderne to og to forflytte børnene, hvis de har brug for hjælp til at komme i eller ud af deres seng eller lift.

Fuldt integreret liftsystem

For at styrke børnenes muligheder for at komme rundt i og anvende hele den hjemlige institution, anbefaler vi et gennemgående og fuldt integreret liftsystem. Liftsystemet er indbygget diskret i alle lofter og fungerer mellem børnenes værelser og alle fællesrum. Det er en fordel at inddrage konsulenter med særlig viden om lifte.

Gradvise overgange mellem inde og ude

Det har stor betydning for børnene, at de har adgang til udearealer. For at skåne flere af børnene er overgangene fra inde til ude gradvis for eksempel i form af en overdækket terrasse.

Sanselig

Børnene er følsomme

De fleste børn i Børnehusene er meget følsomme i forhold til deres sanseapparat. Børnene orienterer sig via deres sanser og bliver både stimuleret og generet af sanseindtryk.

Skab enkle sanseindtryk

Alle sanseindtryk skal virke positive, men kan desværre let virke negative, hvis der er for mange, eller hvis de er rodede.

Stimuler sanserne

Vi anbefaler, at der er specifikke rum, som har til hensigt at stimulere og frembringe særlige sanseoplevelser i forhold til det visuelle, det auditive, det taktile, lugte- og smagssansen og indeklimaet.

Undgå at forstyr sanserne

Vi anbefaler også, at der er sanseneutrale områder. Især er det en fordel at indrette større fællesområder, hvor børnene kan opholde sig uden, at deres sanser bliver forstyrret unødigt.

Hjælp børnene

Endelig anbefaler vi ledelinjer, fikspunkter og kontraster, der hjælper børnene med at finde vej og orientere sig.

Inddrag syns- og hørekonsulenter

Det er en fordel at inddrage syns- og hørekonsulenter under udformningen af et konkret byggeprojekt.

Materialer og overflader

Balance mellem hjemlighed og drift

I forhold til materialer og overflader er det en stor udfordring at finde den rette balance mellem hjemlige og driftsmæssige hensyn.

Ideelt set skal alle materialer tåle hårdt slid, være hygiejniske, vedligeholdelses- og rengøringsvenlige, og samtidig bidrage til at skabe en atmosfære af hjemlighed, så de er behagelige at røre ved, rare at se på, og giver en god akustik.

Fokus på gulv

Gulvet er vigtigt, fordi det udover transport bliver brugt af børnene til leg og ophold. Vi anbefaler, at alle gulve er bløde, skridsikre og har indlagt varme. Gulvet skal desuden være egnet til kørestole. I vådrummene er skridsikre gulve absolut nødvendigt.

Fokus på akustik

Akustikken er væsentlig fordi mange af børnene er meget følsomme over for støj. Alle materialer skal som udgangspunkt være lyddæmpende frem for lydfremkaldende.

Fokus på farver

Varme farver er lettere at opfatte for mennesker med nedsat syn. De varme farver kan samtidig være med til at accentuere en hjemlig atmosfære.

Fokus på hjørner

På grund af transport med kørestole og flytning af senge anbefaler vi, at alle hjørner i alle rum enten bliver forstærket eller rundet.

Fokus på skinnende overflader

Skinnende overflader og reflekterende glaspartier bør undgås, da de kan forstyrre og forvirre børn med hjerneskader og synshandicap.

Opbevaring

Hjælpemidlerne kræver plads

Mange af de børn der bor i Børnehusene bruger redskaber og hjælpemidler, der optager meget plads. For eksempel kørestole, ståstativer, ben- og armskinner.

Nem adgang skaber plads

Det er vigtigt at skabe plads og undgå rod, så hjælperedskaberne er nemme at komme til, når børnene har brug for dem, og lette at fjerne og flytte, når de ikke bliver brugt.

Opbevaring letter arbejdsrutiner

God opbevaring er med til at lette medarbejdernes arbejdsrutiner, så de anvender mest muligt af deres tid på børnene i stedet for at bringe eller lede. Det samme gælder for alle de pædagogiske redskaber som for eksempel store træningsbolde, gynger og madrasser.

Skab sikkerhed

Hensigten med god opbevaring er også at forhindre børnene i at gøre skade på sig selv, hinanden eller brugsgenstande.

Teknologi

Teknologi i rette mængder

Den rette teknologi i de rette mængder styrker børnenes trivsel og udvikling, forbedrer medarbejdernes arbejdsmiljø og gør døgninstitutionen mere sikker.

Sikkerhed

Vi anbefaler et sikkerhedssystem, der kontrollerer døre, låse og alarmer. Det forbedrer børnenes sikkerhed. Medarbejdernes arbejdsmiljø bliver også påvirket positivt, når de slipper for at bruge ressourcer på låse og nøgler.

Lyd

Vi anbefaler, at installere teleslynger i de enkelte rum. Det hjælper børn, der bruger høreapparat med at opfange og filtrere lyd.

Lys

Vi anbefaler teknologi til beregning af det optimale antal lux. Det giver svagtseende børn ideelle lysforhold.

Klima

Vi anbefaler klimastyring af ventilation og udluftning, som gør bygningen behagelig at opholde sig i.

Pædagogik

Vi anbefaler pædagogiske og sansestimulerende teknologier, der giver børnene individuelt tilpassede oplevelser. For eksempel muligheden for at det enkelte barn via et smart-card selv bestemmer lys, lyd, temperatur, farver og billeder i det enkelte rum.

Smart-home

Alle de nævnte teknologier kan tænkes ind i en såkaldt "smart-home" løsning. Fordelen er, at brugerne kun skal lære at betjene ét system. Bagdelen er, at systemet er sårbart, fordi det er afhængig af én support; derudover er det dyrt at vedligeholde.

Brand

Brandforhold er afgørende

Brandforhold er et vigtigt tema, fordi det er med til at sætte grænser for en døgninstitutionens udseende og indretning.

Beskriv brandforhold

Vi anbefaler, at forhold, der knytter sig til brand og brandsikkerhed, bliver tænkt ind i et byggeprojekt fra begyndelsen med en beskrivelse af flugtveje, redningsforhold og brandtekniske installationer allerede i byggeprogrammet.

Vær præcis

På grund af krav til branddøre og redningsåbninger er det vigtigt, at byggeprogrammet er præcis i sin rumbeskrivelse når det gælder funktion, personbelastning, materialer og møblering.

Lav revisioner

I udarbejdelsen af det specifikke byggeprogram og i den løbende udvikling af byggeriet er det en fordel at foretage gentagne projektrevisioner med særligt fokus på brandforhold.

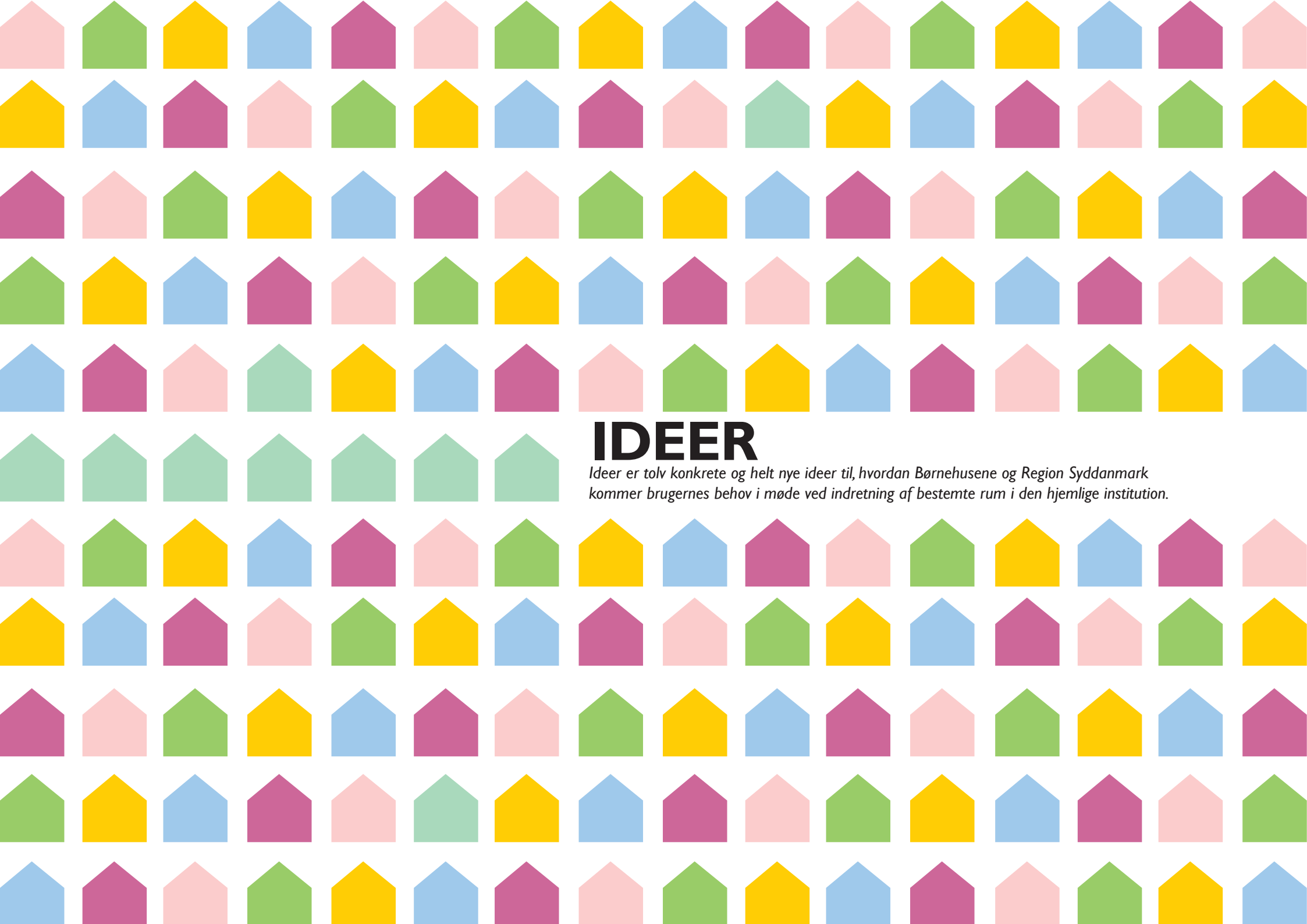
Inddrag brandinspektion

Vi anbefaler at involvere brandteknisk bistand i form af brandinspektør så tidligt som muligt i byggeprocessen for at formulere en tydelig brandstrategi.

Husk brandstrategien

Brandstrategien afgør om sammenhæng og opdeling af rum, sektioner og afdelinger er mulig at realisere. Brandstrategien har også indflydelse på, hvordan specifikke rum og arealer må anvendes og møbleres.

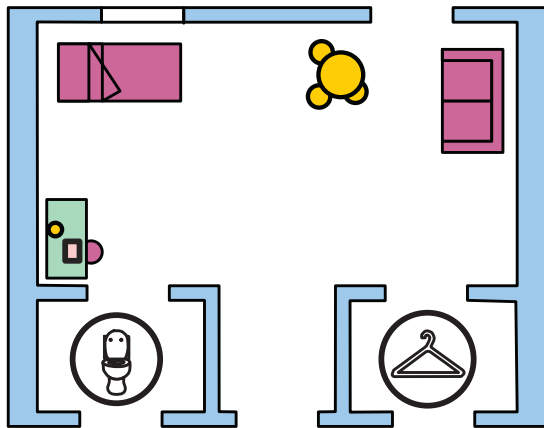
IDEER

Ideer er tolv konkrete og helt nye ideer til, hvordan Børnehusene og Region Syddanmark kommer brugernes behov i møde ved indretning af bestemte rum i den hjemlige institution.

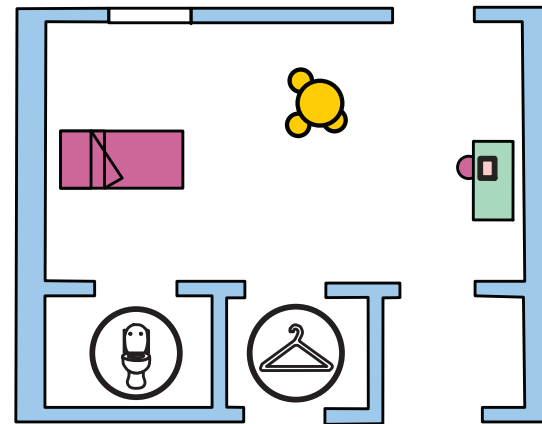
I. Disposition af børneværelset

Børneværelset har tre tilstødende ”rum”. Et toilet med bad, et depot og en indgangsniche. De tre rum er placeret i relation til et areal, der enten fungerer som gangareal, fællesrum eller overgangszone. Rummene kan ligge, så indgangsnichen er mellem depot og toilet eller med depot og toilet ved siden af hinanden og indgangsnichen i den ene side.

Børneværelse A

Børneværelse B

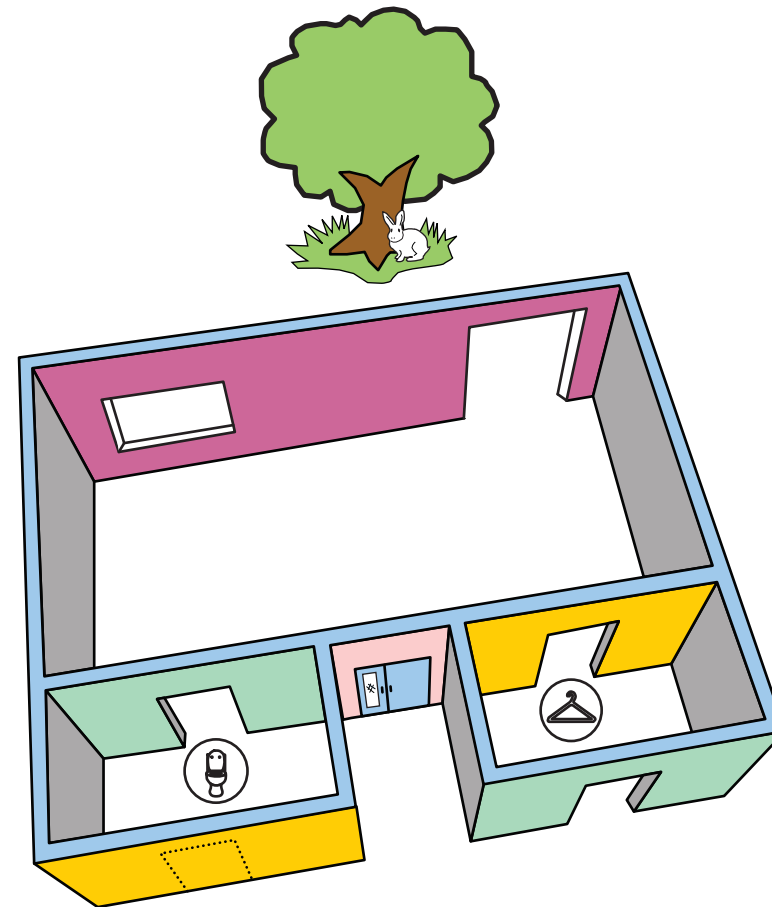
Disposition af børneværelset

Et toilet og bad med indgang til værelset og til gangarealet letter adgangen til toilettet.

Et depot med indgang til både værelset og gangarealet, gør det muligt for personalet at rydde op eller fylde op med vasketøj uden at forstyrre barnet. Barnets hjælperedskaber er samtidig lettere at komme til og flytte væk, så rod undgås.

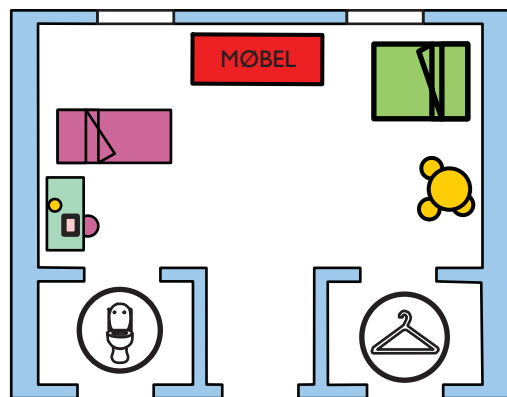
En indgangsniche skaber en "blød" overgang til fællesarealerne, og gør det muligt at dekorere indgangen til det enkelte barns hjem.

Der er integreret et vindue i dobbeltdøren til børneværelset.

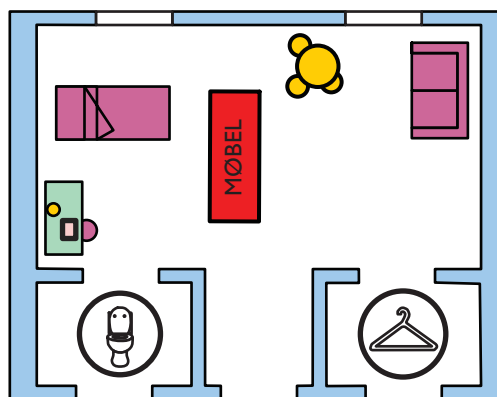

2. Fleksibelt rummøbel i børneværelset

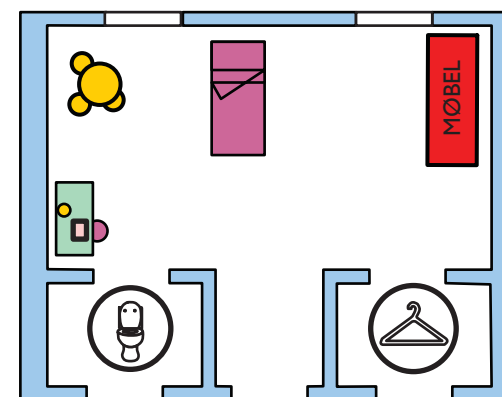
Ved hjælp af et fleksibelt rummøbel er det muligt at tilpasse børnenes værelser til det enkelte barn og barnets skiftende behov.

Det fleksible rummøbel er en større "rumlig og flytbar væg", der fungerer som skillevæg, så værelset bliver todelt.

Med rummøblet bliver det muligt at skabe et soveafsnit og et opholdsafsnit eller et afsnit til overnattende familiemedlemmer.

Rummøblet kan også stå ind mod væggen, hvor det fungerer som udspring og niche i et stort sammenhængende værelse.

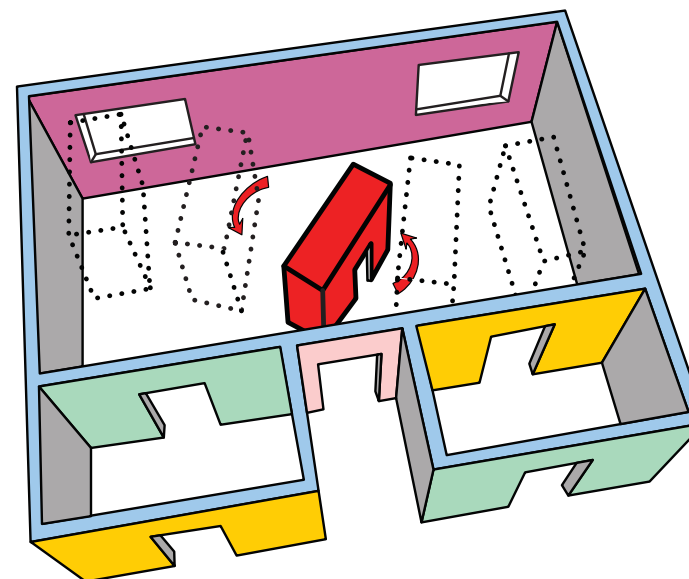
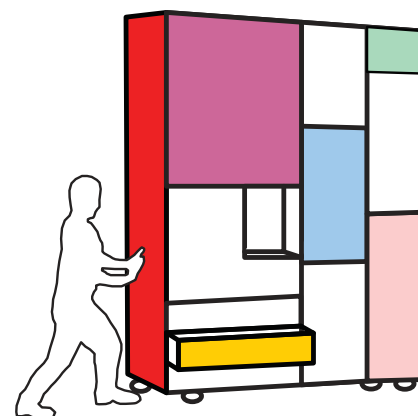
Fleksibelt rummøbel

Rummøblet er opbygget som et modulsystem, som passer til det enkelte barns behov.

Det er muligt at ændre på møblet afhængig af, hvilke funktioner der er behov for at integrere. Rummøblet kan for eksempel indeholde:

- Tv og musikanlæg
- Skrivebordsplads
- Taktile flader til sanseoplevelser
- Pædagogiske- og/eller legeredskaber
- Flader og ophæng til dekoration
- Opslagstavle, skrivetavle, whiteboard
- Skabe og hylder
- Ekstra seng til overnattende gæster

Det er muligt at beskytte det indbyggede udstyr mod udadreagerende børn.

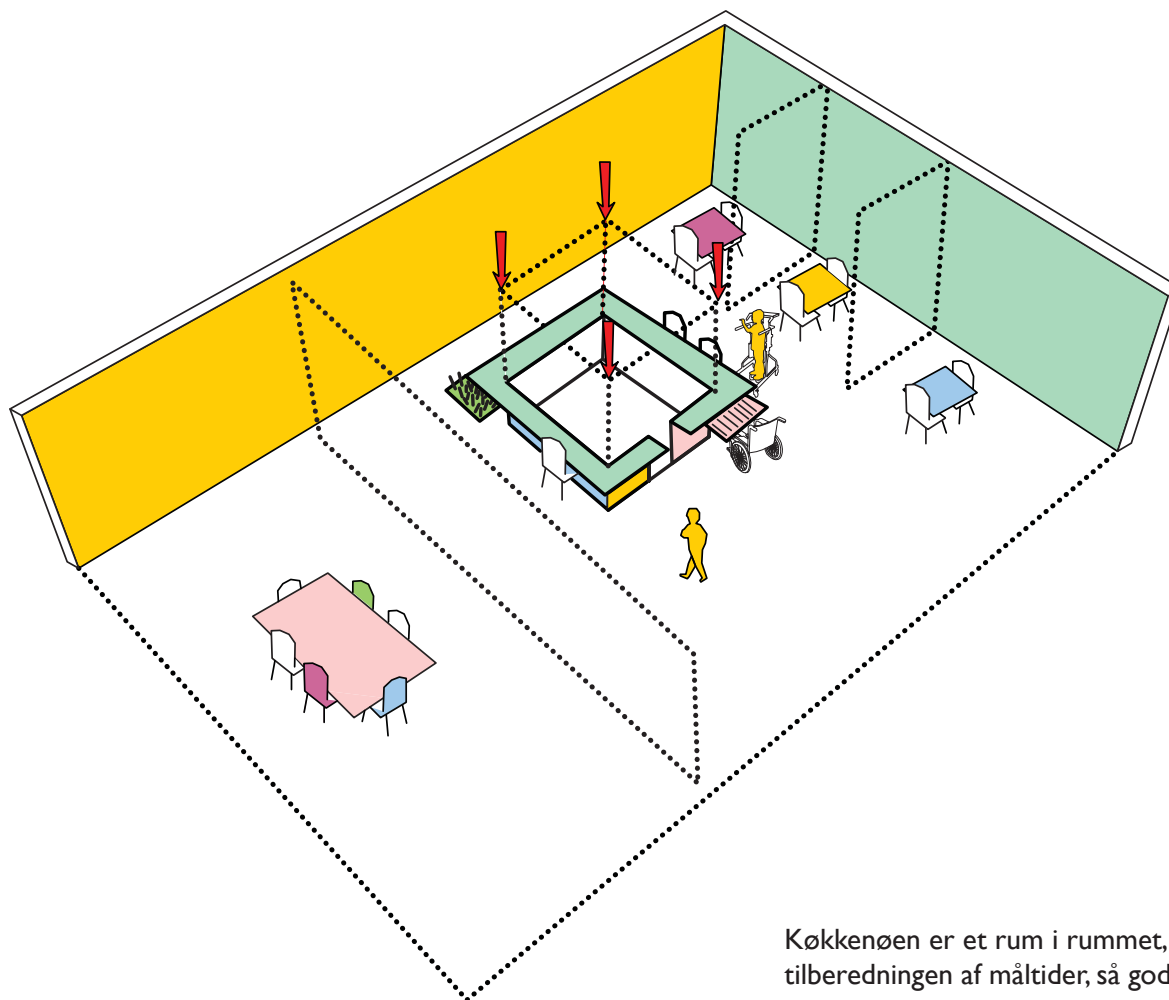
3. Køkkenø i køkken og spiserum

Med placering af en køkkenø centralt i køkken og spiserum, opnår Børnehusene en naturlig opdeling af køkken og spiserum med én større zone til fællesspisning samt en række mindre områder, der kan afskærmes enten til ét barns spiseplads, familiespisning eller andre aktiviteter.

Køkkenøen fungerer både som et afdelingskøkken, hvor mindre måltider bliver tilberedt og som arbejdsværksted, hvor børnene deltager efter deres formåen.

Køkkenøen er i sig selv et rum i rummet med flere funktioner. Børnene, deres familier og medarbejderne kan både opholde sig i og omkring køkkenøen.

På køkkenøen er det muligt at montere forskellige funktioner og redskaber. Det kan være en mindre kontorplads til personalet, mobile arbejdsborde, medicinskab, urte- og duftbed samt visuel information med børnenes kostplaner.

Køkkenøen er et rum i rummet, hvor børnene deltager i tilberedningen af måltider, så godt de kan.

4. Mobile aktivitetsstationer i aktivitetsrum

Det er vigtigt, at Børnehusenes aktivitetsrum er et rum med mange muligheder og redskaber. Rummet skal være fleksibelt og opbevare udstyr, der er let at komme til og gemme væk igen.

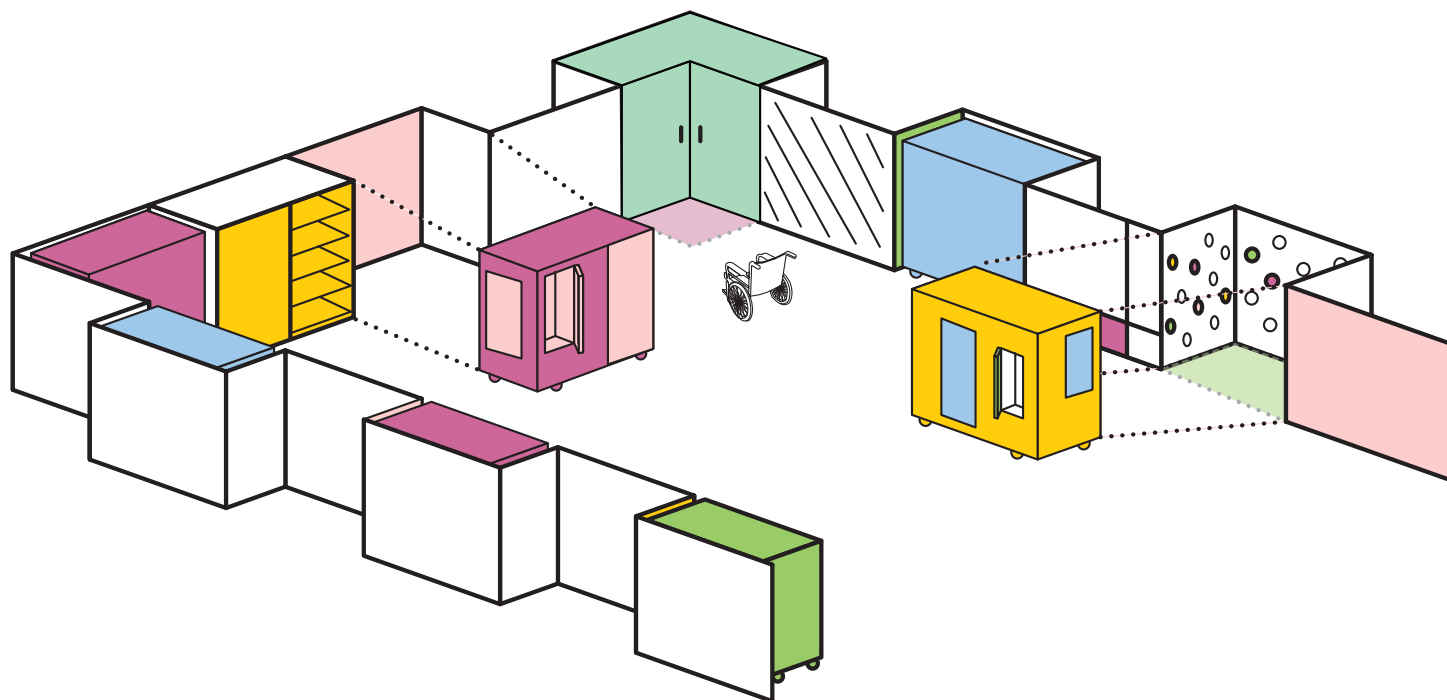
Aktivitetsrummet er indrettet med større nicher langs væggene, hvor der er plads til mobile aktivitetsstationer. De mobile aktivitetsstationer er store opbevaringsbokse på hjul.

Medarbejderne kan flytte aktivitetsstationerne ud i rummet, hvor de fungerer som rumdelere.

Aktivitetsstationerne indeholder legeredskaber som for eksempel gynger, hængekøjer, trampoliner, rutsjebaner og madrasser.

Faste skabe, der er placeret langs væggene med afstand imellem hinanden, danner de nicher som aktivitetsstationerne er placeret i.

De faste skabe giver mulighed for yderligere opbevaring af aktivitetsudstyr, og gør det desuden muligt at opbevare udstyr til at ommøblere rummet til en familieejlighed.

Når en aktivitetsstation er kørt væk fra sin niche, er det muligt at anvende nichen som opholdssted.
Når alle aktivitetsstationer er på plads i deres respektive nicher, fremstår rummet åbent og roligt.

5. Water-desk i terapibad

Mange af børnene i Børnehusene elsker vand. Terapibadet er derfor indrettet som et område, hvor børn uanset handicap kan lege med, opleve og sanse vandet på egen hånd.

En water-desk er et hæve-sænke bord med et indbygget lille bassin.

Det er muligt at tilpasse water-desken til børnenes individuelle behov og færdigheder, så børn i kørestol også får glæde af vandet.

En water-desk kan monteres med haner og dyser, så barnet kan åbne og lukke for rindende vand, vandtåge eller et mindre springvand.

Vand skaber glæde og trivsel for alle børnene i Børnehusene.

6. Grid-system i terapirum

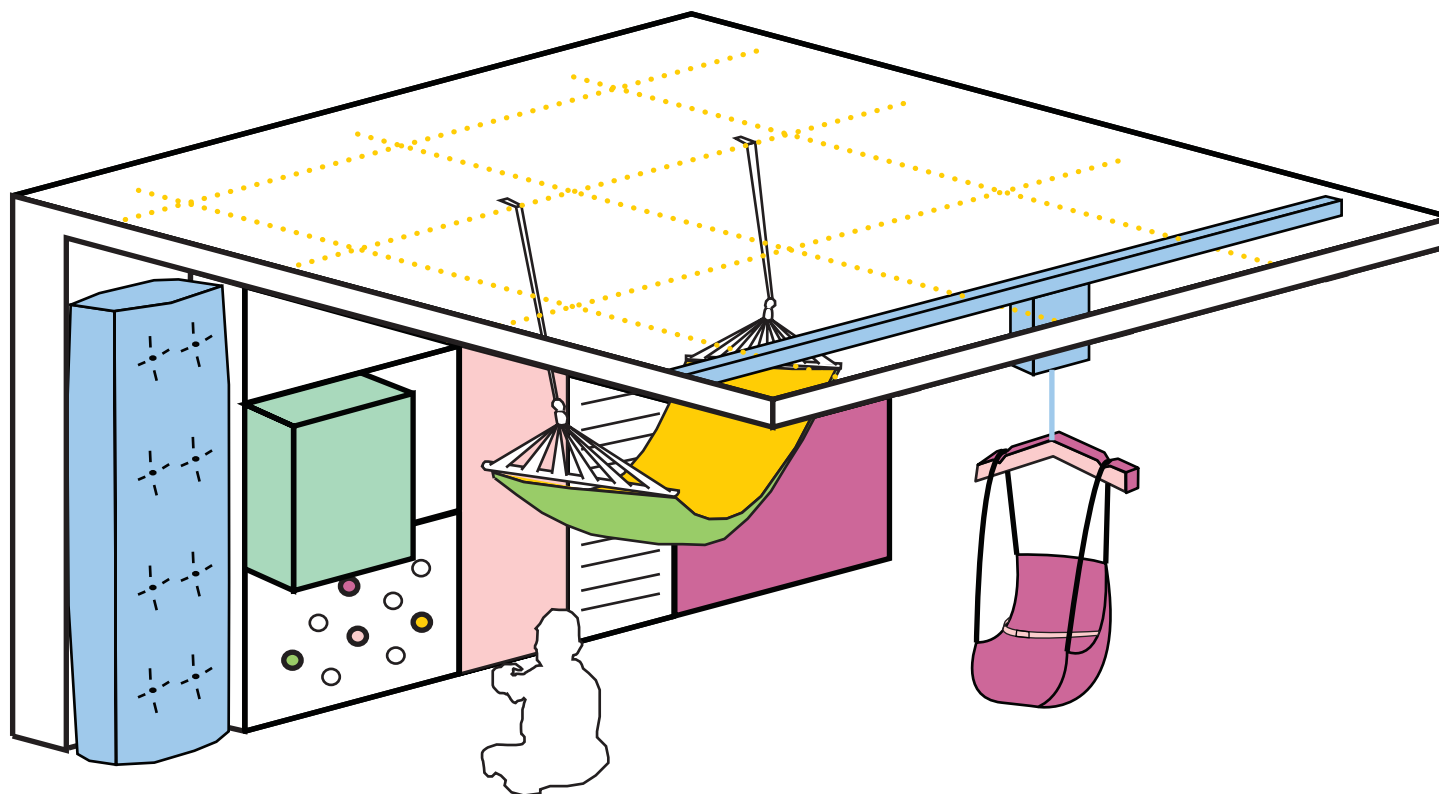
I Terapirummet er der brug for at hænge redskaber på væggene samt opbevare måtter, bolde og andet udstyr. Det er samtidig en god ide, at rummet også kan bruges til andre aktiviteter. Det hjælper et grid-system med.

Rummet bliver etableret med et grid-system - det vil sige et system af felter, der dækker både loft- og vægflader.

I loftet er grid-systemet skabt af skinner, så redskaber som gynger og hængekøjer kan hænge hvor som helst, og så lift- og grid-system ikke karambolerer.

På væggene er grid-systemet inddelt i felter der består af indbygningsskabe med låger og diverse aktive flader, såsom ribber, spejle og sansefalder, som er beregnet til at røre ved.

Grid-systemet giver også mulighed for ophæng på vægfladerne til for eksempel måtter, der bliver lette at tage frem og gemme væk igen.

Grid-systemet er tænkt ind i det integrerede liftssystem. Det er også muligt at anvende grid-systemet i andre rum, hvor der er brug for ophæng eller nem adgang til måtter og madrasser.

7. Forløb og sekvenser i gangarealer

Gangarealerne i Børnehusene skal være så korte som mulige og have rumlige kvaliteter. På den måde undgår de at blive korridorer mellem A og B.

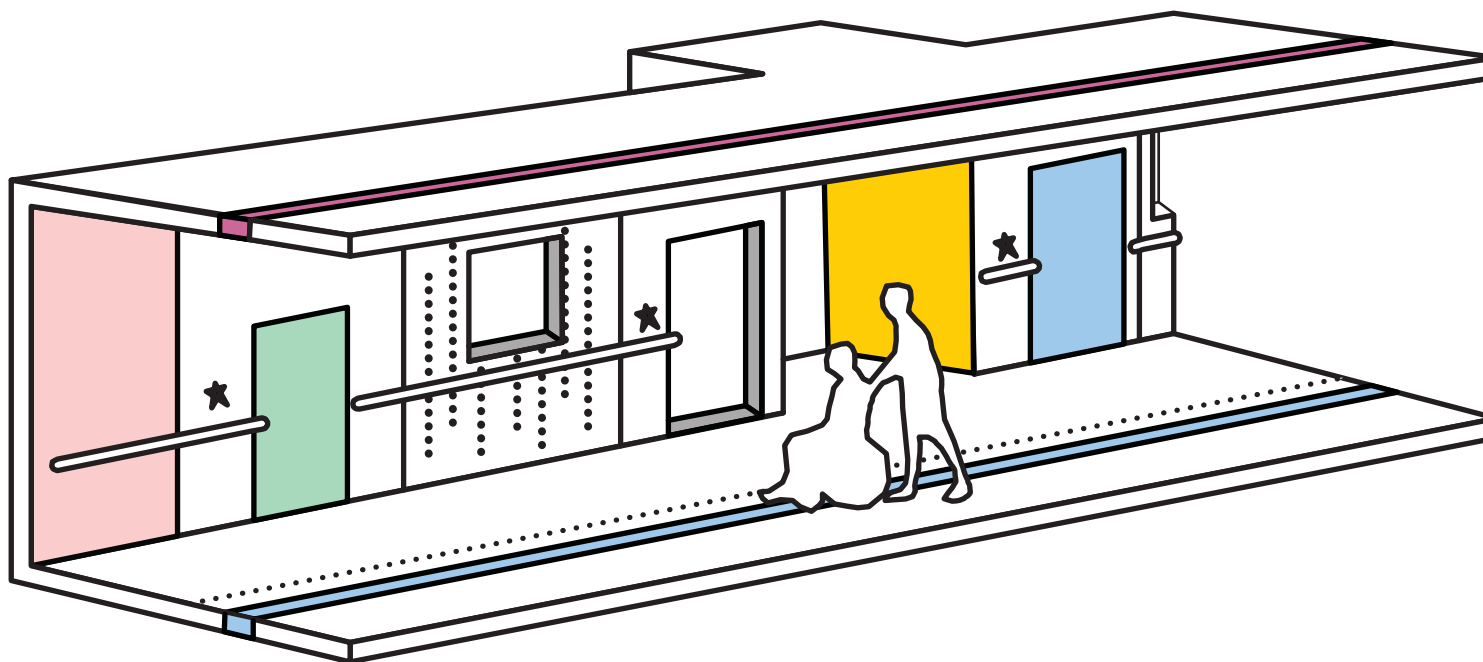
Gangarealerne bliver indrettet, så de hjælper børnene med at orientere sig og finde rundt, og så de kan fungere som træningsarealer for børnene.

Et træningsforløb kan for eksempel bestå i at børnene på deres vej hen ad gangen møder tal, bogstaver eller lyde, som de lærer at kende.

Gangarealerne har både gennemgående og sekventielle "forløb".

De gennemgående "forløb" kan være ledelinjer, håndlister og god belysning til svagtseende samt baneforløb, der skaber et optimalt "flow" for kørestole.

De sekventielle "forløb" er nicher, integrerede udstillingsmontrer, områder til ophold og aktivitet, fikspunkter til svagtseende, tydelige markeringer af døre samt taktile overflader, som er interessante at røre ved.

Det er vigtigt, at indretningen af et gangforløb også tager hensyn til balancen mellem forstyrrende og stimulerende elementer.

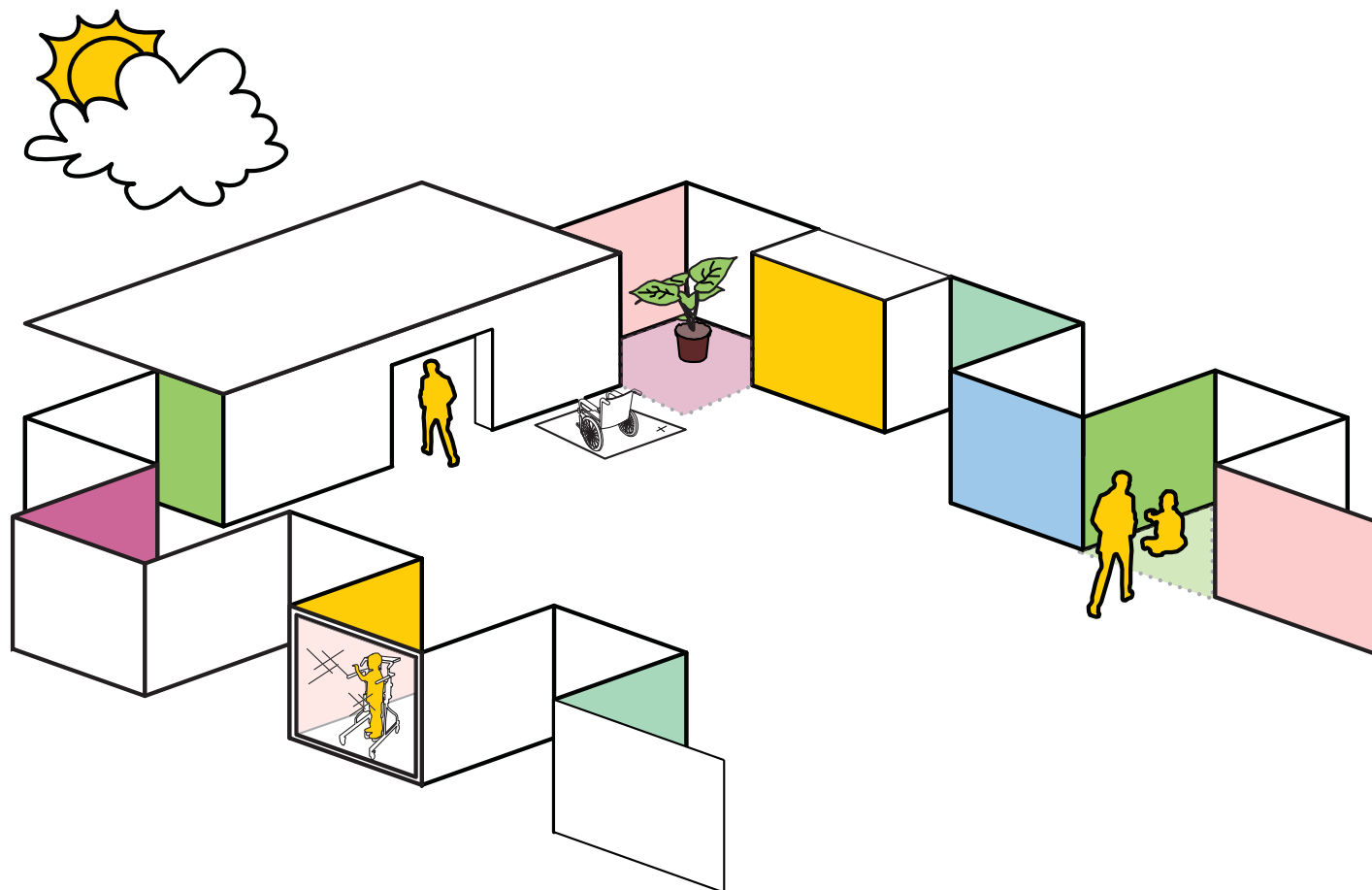
8. Opholdsvindfang ved udgang

Flere af Børnehusenes børn tilbringer hver dag lang tid med at vente på at komme ud af huset, når de skal i børnehave eller skole. Opholdsvindfanget er tænkt som et attraktivt rum, hvor børnene opholder sig i stedet for blot at være transitrum og venteværelse mellem inde og ude.

Opholdsvindfanget er indrettet, så flere børn med og uden kørestole kan opholde sig i rummet på samme tid.

Vindfanget har nicher til ophold. De enkelte nicher passer til børnenes forskellige behov.

Mellem nicherne er plads til større skabe til opbevaring samt børnenes personlige garderober. Det er også muligt at installere en spulestation til kørestole.

Nogle nicher er indrettet med udsigt til udearealerne og med planter, farver, taktile flader og legeredskaber. Andre nicher er neutrale, så børnene ikke bliver forstyrret.

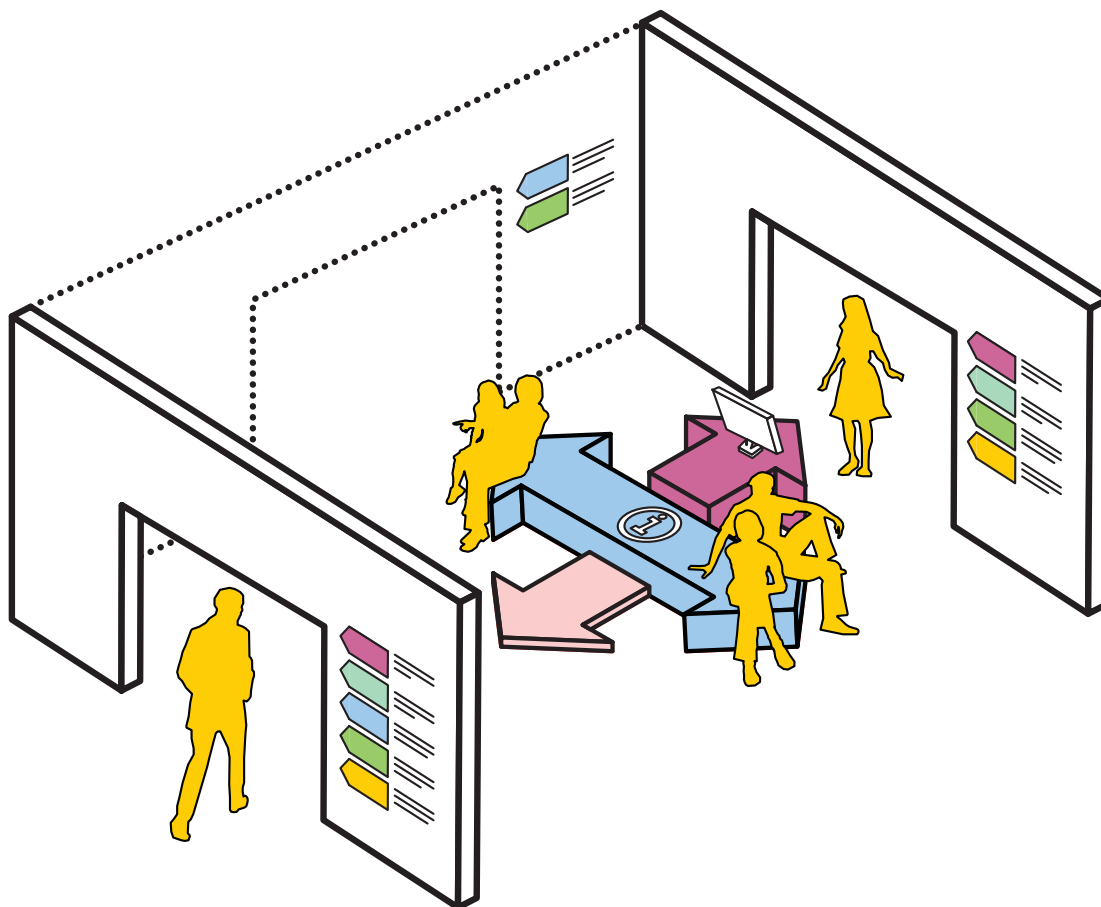
9. Front-desk ved hovedindgang

Børnehusene får ofte besøg. Nogle gange skaber det uro og forstyrrelser i Børnehusene, mens gæsterne kan få en oplevelse af ikke at være velkomne. En Front-desk bliver gæsternes guide ind og ud af huset. Ved front-desken kan gæsterne orientere sig og få overblik over, hvor de finder hvem og hvad.

Front-desken er designet, så den byder gæster velkommen på en åben og imødekommende måde.

Front-desken har tre funktioner: Den fungerer som velkomst og venteområde, den viser vej, og den er et centralt informationssted.

Front-desken er ikke bemandet hele tiden, men er placeret i umiddelbar nærhed af en eller flere administrative medarbejdere, som hurtigt kan betjene desken.

Front-desken er møbleret med en mindre arbejdsstation, et digitalt info-board samt en vejviser til resten af institutionen.

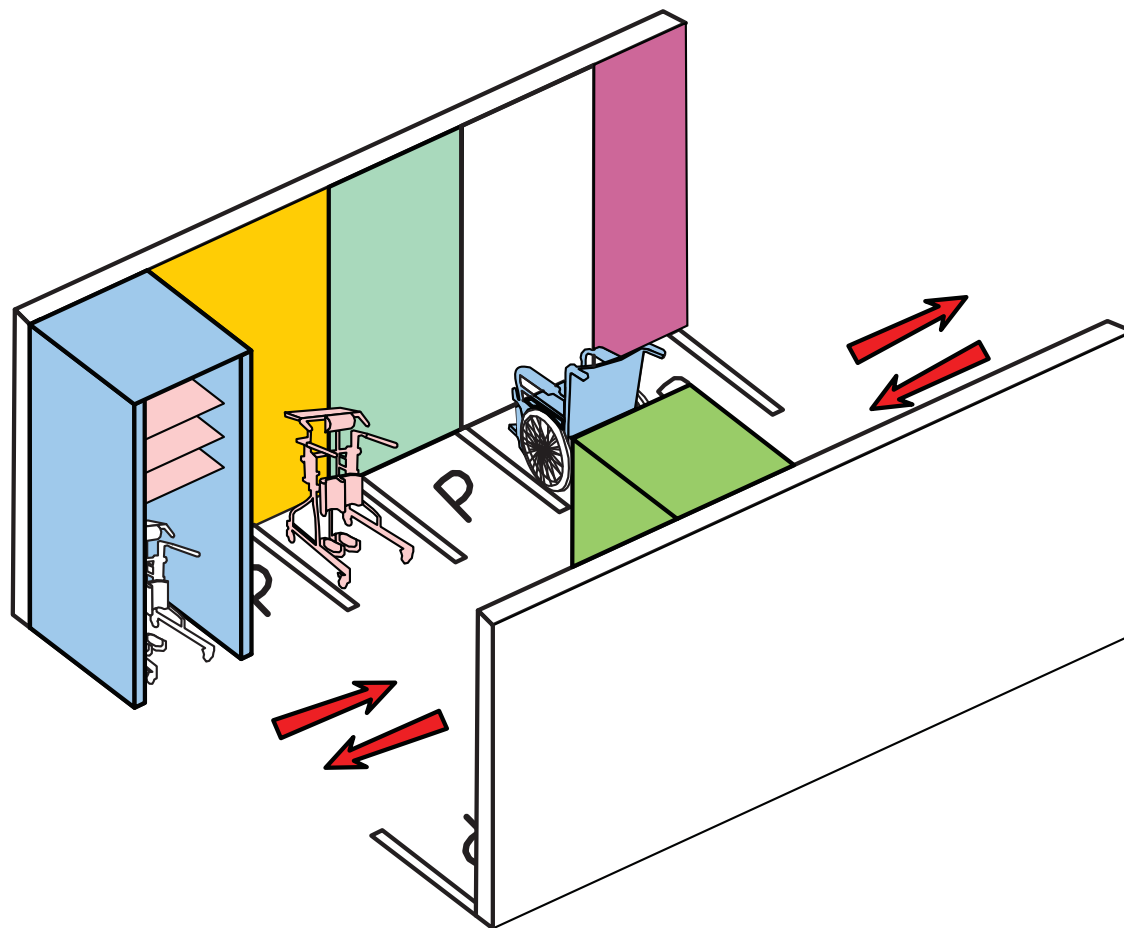
10. Drive In Depot som opbevaring

Børnehusene har et stort behov for opbevaring og depoter til kørestole, udstyr, hjælpemidler og senge, der ikke er i brug. Drive in depoter skaber bedre plads til ophold og aktiviteter i huset og betyder, at medarbejderne ikke bruger unødvendige ressourcer på at lede.

Større centrale drive in depoter bliver etableret i forbindelse med gangarealer, fællesarealer eller udearealer.

Opbygningen af drive in depotet er inspireret af logistikken i en parkeringskælder. Rummet er stort og med ind- og udgang i to steder.

I depotet er der indbygget større skabe og hyldesystemer.

Langs væggene i drive in depotet er der båse til parkering af kørestole, ståstativer og eventuelt senge. På den måde er det altid nemt at hente eller stille ting på plads i depotet igen, uden at noget hober sig op i rummet.

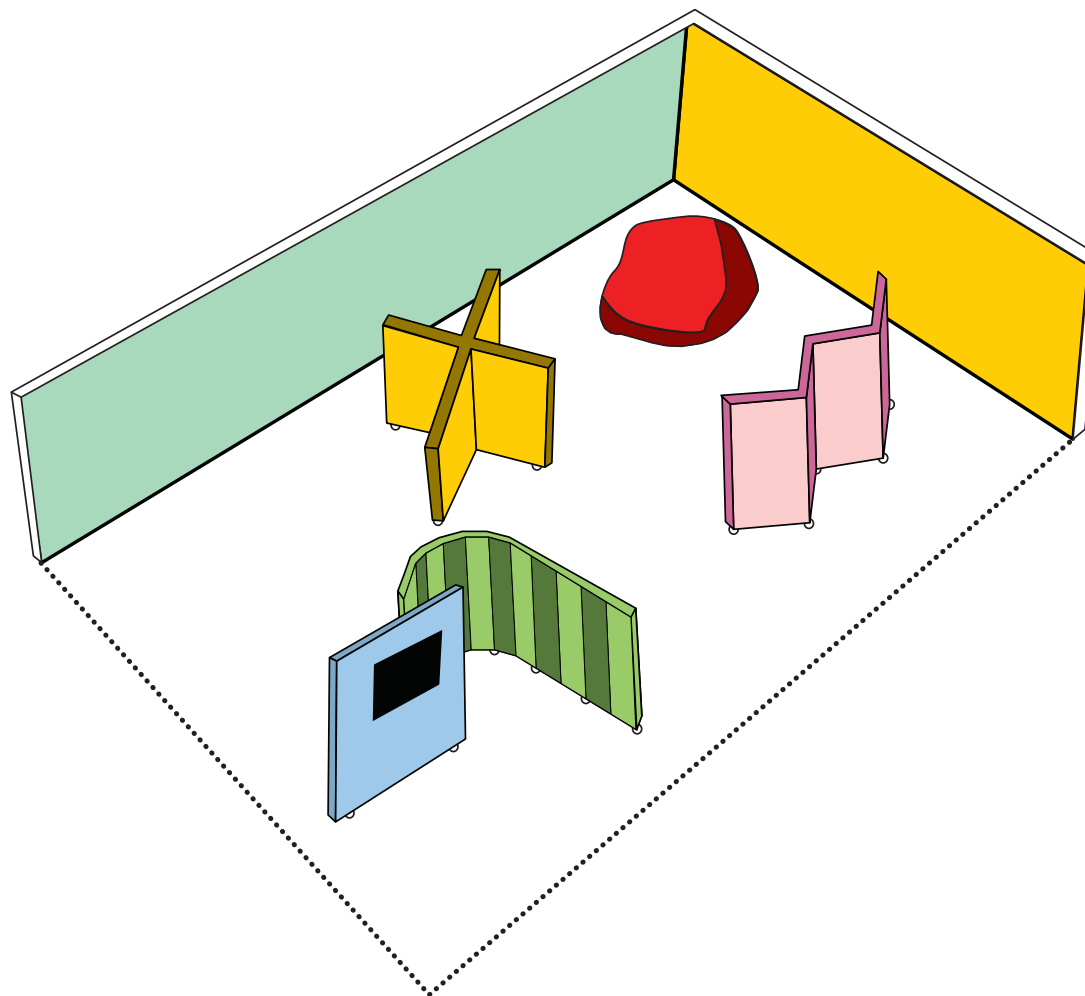
11. Mobile rumdelere i opholdsrum

Opholdsrummet er Børnehusenes dagligstue. Det rummer mange mennesker og forskellige aktiviteter, der ofte foregår på samme tid. Derfor bliver opholdsrummet indrettet med mobile rumdelere.

Rumdelerne har forskellige udtryk, form og funktion. Rumdelerne gør det muligt at inddele og afskærme rummet i zoner både til stille og mere støjende aktiviteter.

De mobile rumdelere kan have taktile overflader, som er stimulerende at røre ved og kan indeholde pædagogiske redskaber som for eksempel et aktivitetscenter for blinde børn.

Rumdelerne kan også indeholde tv, video og musikanlæg samt systemer, der beskytter indholdet over for udadreagerende børn.

Rumdelerne er designet, så de har et vist slægtskab med hinanden. Nogle af rumdelerne er udformet som traditionelle skærmvægge, mens andre er specialmøbler, som for eksempel en sofa, en sækestol eller et kuglebad, som er mobile. Rumdelerne er med hjul, der er til at låse op og i.

12. Banehave som uderum

Alle børn i Børnehusene trives med at være udenfor. Børnehusenes uderum bliver anlagt med et forløb af stier og baner, hvor børnene bevæger sig rundt, enten gående, på cykel, i kørestol eller i hængekøje. Et haverum med forskellige temaer og aktiviteter bliver anlagt i tilknytning til stier og baner.

Forløbene af stier og baner bliver anlagt, så de er tilgængelige for dårligt gående og uden blinde ender. Her er en cykelbane og en gangsti med ledelinjer og fikspunkter, hvor også børn i kørestole kan køre samt en svævebane til ”hængekøjer”.

En gennemgående elektrisk svævebane sørger for, at alle børnene kan blive transporteret igennem de forskellige haverum i hængekøjer.

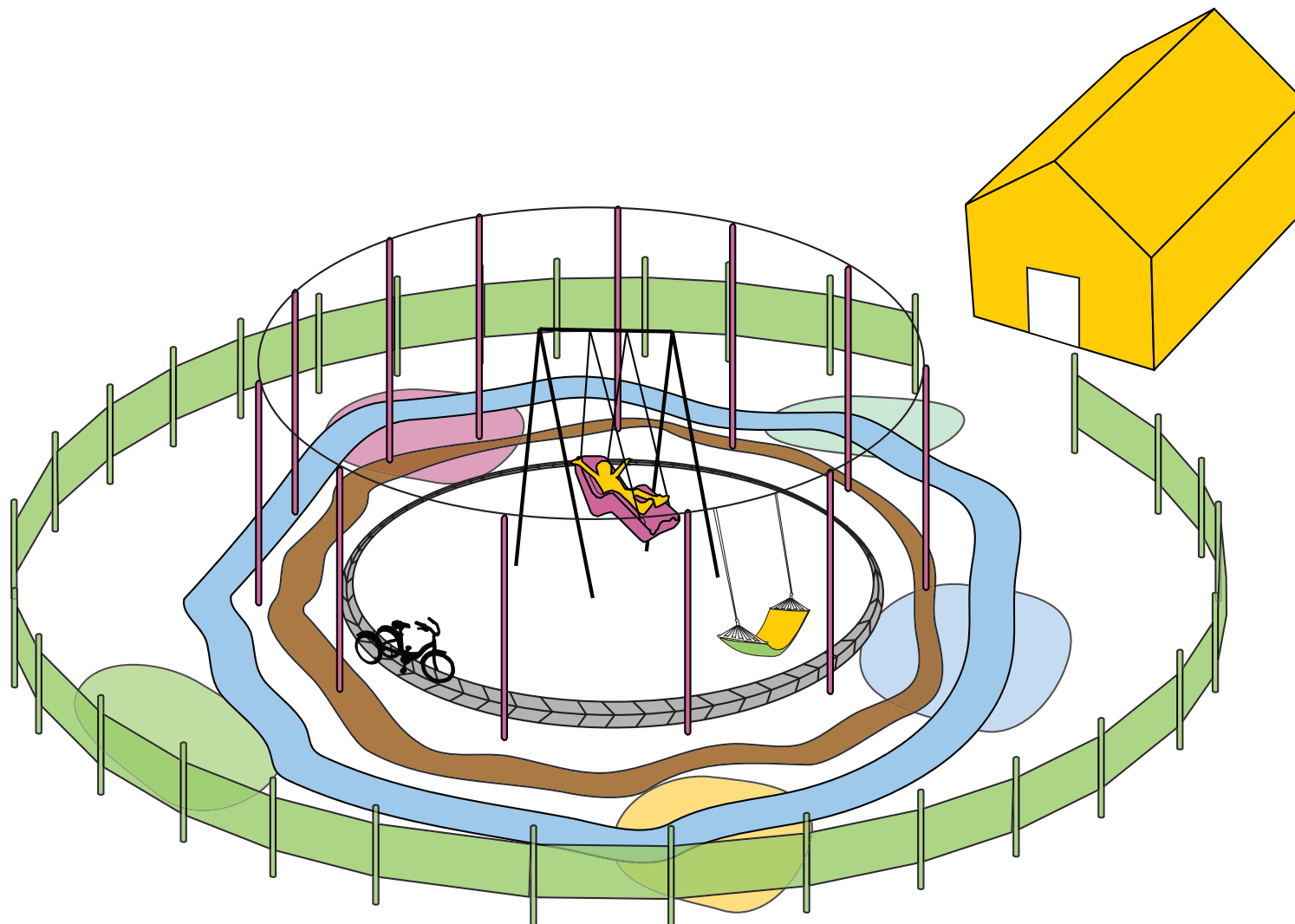
Banehaven bliver skabt som pædagogiske forløb, hvor børnene kommer i berøring med forskellige sanseoplevelser, farveskalaer og talrækker, når de følger bestemte stier.

Stier og baner indeholder forskellige ”stationer” eller udfordringer undervejs.

Endelig kan der være et lille vandforløb med bassiner og springvand.

Nogle haverum er anlagt, så børnene kører eller går igennem dem. Andre haver fungerer som tilstødende rum, som børnene ”træder ind i” og opholder sig i uden at blive forstyrret. Haverummene er tydelige destinationer for børnene og er tematiserede med forskelligt indhold:

- Sansehave
- Legehave med justerbare redskaber
- Den kulinariske urtehave
- Opholdshave
- Medarbejderhave
- Kørestolsgynge
- Sansekasser i kørestolshøjde
- Solsejl
- Individuelle uderum i forbindelse med børnenes egne værelser

Banehaven er en lige så vigtig del af Børnehusene som de fysiske rammer.

APPENDIKS

RUM

Rum gennemgår de væsentligste rum, som har betydning for børn, familier og medarbejdere.

Appendiks RUM

Appendiks

Katalogets anden del er et appendiks om rum. Appendikset er et lille kompakt opslagsværk, der beskriver døgninstitutionens vigtigste typer af rum enkeltvis i forhold til, hvilken funktion de har, og hvilke behov de opfylder. Vi kalder det henholdsvis en funktionsbeskrivelse og et behovprogram.

Funktionsbeskrivelse

Funktionsbeskrivelserne er en række korte tekster, der under otte overskrifter beskriver hver enkelt rumtype i fremtidens Børnehuse med fokus på rummets primære og grundlæggende funktioner. Teksterne beskriver brugernes behov og udtalte ønsker, men uddyber ikke rummet i detaljer.

Behovprogrammet

Behovprogrammet er et skema med de faktuelle og generelle behov, der hører til rumtyperne. Behovprogrammet er essensen af funktionsbeskrivelserne, som oplister data og pragmatiske behov som for eksempel størrelser, udstyr og specifikke materialer, der gælder for det enkelte rum. De behov som er med i behovprogrammet, er behov, som gælder i alle situationer og på alle afdelinger.

Appendikset kan bruges som inspiration og tjekliste, når et byggeprogram uanset projektets type skal udarbejdes.

Der er atten forskellige typer rum med i appendikset. Først børnenes værelser og de tilhørende rum. Dernæst alle fællesrum og til sidst personalets rum samt uderum.

Det er :

- Aktivitetsrum
- Børneværelse
- Gangarealer
- Indgang
- Køkken (det professionelle)
- Køkken (i afdeling)
- Medarbejderkontor
- Opbevaringsrum
- Opholdsrum
- Personalerum
- Privat badeværelse
- Sanserum
- Spiserum
- Terapeutisk bad
- Terapirum
- Toilet
- Uderum
- Vaskeri

Rummene er relative størrelser

Rummene i appendikset er beskrevet som relative størrelser, der skal præciseres i et byggeprogram.

Appendikset tager ikke højde for, hvorvidt der er tale om en bygning med flere afdelinger eller blot en enkelt afdeling. Den konkrete størrelse og kapacitet for institutionen er der heller ikke taget stilling til.

Rum som er udeladt

Foruden de nævnte rum har en døgninstitution yderligere en række rum og faciliteter, som ikke er med i appendikset, men som også skal specificeres i et byggeprogram.

Det er:

- Afdelingslederkontor
- Aflukket rum til overnattende medarbejdere (med tilhørende bad/toilet)
- Børneterapikontor og hjælpemiddeldepot
- Forstanderkontor
- Kontorarkiv
- Medarbejdergarderobe
- Medarbejderbad og toiletter
- Medicinrum
- Pedelrum, værksted, skur
- Rengøringsrum
- Større centrallager og depotrum til varer og materialer
- Større mødelokale til 15-20 personer
- Teknik (installationer)
- Teknik (printer, kopi, makulering osv.)
- Varmtvandsbassin

FUNKTIONSBESKRIVELSE: BØRNEVÆRELSET

Generelt

Børneværelset er barnets "hjem i hjemmet". Det er herfra barnets verden går, og det er her barnet opholder sig, når det har brug for fred og ro fra Børnehusenes andre beboere og aktiviteter. Værelsets funktion er sove- og opholdsrum, spise- og opbevaringsrum. Værelset lader sig tilpasse børnenes forskellige behov, der ændrer sig over tid, eller når et nyt barn flytter ind. Værelset stimulerer barnets sanser og indbyder til ophold, leg og bevægelse. I børneværelset kan barnet være alene, men her er også plads til samværet med familien eller andre børn.

Familie og Personale

Både forældre og andre gæster kan overnatte på børneværelset. Børneværelset er placeret, så personalet har nem adgang. Personalet kan se og høre børnene på deres værelse. Der er mulighed for visuel og auditiv kontakt mellem medarbejdere og barnet selv om døren er lukket. For eksempel via et mindre vindue. Personalet har desuden mulighed for at være i kontakt med flere børn ad gangen, samtidig med at børnene er uforstyrrede og for sig selv.

Klima og Lys og Lyd

Materialerne understøtter et hjemligt og intimt miljø, og er hensigtsmæssige i forhold til drift og hårdhændet brug. På alle værelser overvejes der sikkerhedsglas i vinduerne. På vægge og lofter er det muligt at hænge aktivitetsskabende redskaber og hjælpemidler. Vægfladerne kan udsmykkes. Gulvet har en overflade, der gør det behageligt for barnet at opholde sig på det i længere tid. Alle overflader tåler stød og kan ikke skrubes af.

Identitet

Børneværelset udstråler hygge og hjemlighed og er individuelt indrettet, så det matcher det enkelte barns behov. Nogle børn har det godt med udsmykninger og dekorationer, andre har brug for et neutralt miljø.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Der er plads til at brugerne kan manøvrere rundt. Kørestole og senge kan let køres ind og ud, og medarbejderne har plads til at stå på begge sider af sengen og hjælpe barnet. Et diskret gennemgående skinsystem fra gangen og ind på værelserne letter arbejdet med at forflytte børnene. Skinsystemet og andre nødvendige redskaber er integreret æstetisk i rummet for at nedtone institutionspræget. Liftten kan parkeres i et skab på værelset.

Materialer og Overflader

Værelsets indeklima bliver individuelt justeret. Varme, udluftning, dagslys og kunstigt lys bliver tilpasset det enkelte barn og døgnets rytme. Der indtænkes mulighed for individuelle sanseoplevelser på barnets værelse.

Form og Indhold

Børneværelset er et stort værelse med mulighed for afskærmning med et fleksibelt møbel, der deler rummet. Børneværelset indeholder typisk en seng, gulvplads til udfoldelse, et bord til ophold, aktivitet og spising samt plads til en mindre møbelgruppe til ophold. Værelset har desuden opbevaringsmuligheder.

Det er muligt at indrette et mindre tekøkken på værelset eller i umiddelbar nærhed af værelset. Der er direkte udgang fra værelset gennem en terrassedør, der også fungerer som flugtvej i tilfælde af brand.

Værelset skal kunne rumme en række hjælpemidler og IT til barnet. Opbevaring er derfor tænkt ind i indretningen, så værelset ikke fremtræder rodet. Et mindre diskret depotrum på værelset gør det nemt og hurtigt at rydde op i værelset, ligesom det giver nem adgang til hjælpemidlerne i hverdagen. I depotrummet er der desuden plads til barnets garderobe, og her kan opbevares ting, barnet ikke bruger dagligt.

Der er ikke direkte sollys i værelserne, men visuel kontakt til udearealerne. Dog skal der tages hensyn til skærmning af barnets privatliv i forhold til omgivelserne og brystningshøjden skal tage hensyn til, at der er tale om børn. Der skal være egen udgang fra værelset, fordi børnene trives med at være udenfor. På solrige dage er en god afskærmning mod solen nødvendig.

BEHOVPROGRAM: BØRNEVÆRELSET

<p>M² og Dimensioner Mellem 20-30 m².</p>	<p>Løst inventar Afhængig af det enkelte barns behov skal inventar kunne fikseres og sikres med beskyttende glas. Seng har adgang fra begge sider. Hvis sengen er placeret langs en væg skal den kunne stilles ud fra væggen. Rummet bliver indrettet i samråd med barnet og pårørende.</p>	<p>Antal og Ratio Et værelse pr. barn.</p>
<p>Placering og Relation til andre rum Børneværelserne skal placeres, så de er nemt tilgængelige og overskuelige for medarbejderne. Børneværelset skal placeres så støjgener undgås.</p>	<p>Lysindfald Børneværelset skal have mulighed for dagslys. Der skal kunne afskærmes for direkte sollys. Der skal etableres system for solafskærmning enten som udvendig løsning eller integreret i glasset. Der tænkes i integrerede løsninger til børn, der ikke kan håndtere gardiner.</p>	<p>Mobilitet Der skal tages højde for lovkrav til kørestolens venderadius på værelset (2 meter). Der skal tages hensyn til, at sengen skal kunne flyttes rundt (2 meter + 75cm på hver side af sengen).</p>
<p>Kombinationsmuligheder og Overlap Ingen.</p>	<p>Lyd Børneværelset er lydisoleret, så udefra kommende støj ikke generer barnet, og støj fra Børnehusene heller ikke generer barnet på værelset.</p>	<p>Æstetik Det skal være muligt at indrette og dekorere værelset efter det enkelte barns præferencer.</p>
<p>Materialer og Overflader Gulv:Varmt og blødt materiale; skal kunne klare kørestol og leg på gulvet.</p>	<p>Teknik og Hjælpemidler Kaldesystem. Varme i gulvet. IT på værelserne.</p>	<p>Fleksibilitet Der etableres et mindre vindue mellem gang og værelse for at sikre visuel kontakt mellem barn og personale. Vinduet skal kunne skærmes udefra for at sikre barnets privatliv med integreret rullegardin eller lignende i glasset.</p>
<p>Fast inventar Depot i form af mindre aflukket rum.</p>	<p>Systemer og Lift Gennemgående liftsystem. Liften skal kunne passere igennem døråbning.</p>	<p>Andet Døråbning skal dimensioneres efter sengebredde. Gerne todelt dør, hvor den ene del af døren dimensioneres som almindelig døråbning.</p>

FUNKTIONSBESKRIVELSE: DET PRIVATE BADEVÆRELSE

Generelt

Badning er en daglig aktivitet, der har stor kvalitet for de fleste børn. Et bad giver fysisk og mental velvære. Børnene har behov for at blive badet hver for sig på en behagelig og velgørende måde. Typisk bader alle børn om morgenen som en del af deres morgenrutine. Badeværelset i børneværelset er sammenlagt med toilet og pusleplads. Badeværelsesdelen er dog afskærmet fra toilet og pusleplads.

Identitet

Badeværelset er indrettet, så det fremstår som et intimt og rart rum at opholde sig i.

Form og Indhold

Badeværelset er indrettet funktionelt i forhold til det eller de børn, som bruger det dagligt og under hensyn til funktionalitet og ergonomi.

Badeværelset er dimensioneret, så det overholder krav til venderadius for kørestole og med store døråbninger, der gør det let at komme ind og ud.

Børnenes eget bad er indrettet med børnenes egne badeting og redskaber, og udsmykket og dekoreret individuelt.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Der er integreret et gennemgående skinne- og liftsystem i badeværelset.

Badeværelset er indrettet med hæve-sænke borde, som letter børnenes adgang til badet.

Badeværelset er indrettet med brusebad, bruseleje og et fleksibelt ergonomisk system til håndvaske og opbevaring, som er flyt- og justerbart både i højden og til siderne.

Familie og Personale

Individuelle badeværelser gør det muligt for forældrene at bade deres børn og minimerer hyppigheden af situationer, hvor flere børn bliver badet samtidigt.

Materialer og Overflader

Børnenes eget bad er indrettet med materialer og farver, der gør rummet imødekomende, så brugerne ikke oplever et sterilt rum, hvor der udelukkende er fokus på hygiejne og rengøringsvenlige overflader.

Klima og Lys og Lyd

Badeværelserne har ekstra gode udluftningsmuligheder.

Placering og Relation til andre rum

Børnenes badeværelse er funktionelt indrettet og placeret med direkte adgang til børnenes værelser.

Samtidig er placeringen optimal i forhold til medarbejdernes daglige rutiner, da der er meget logistik og planlægning forbundet med badesituationen.

BEHOVPROGRAM: DET PRIVATE BADEVÆRELSE

<p>M² og Dimensioner Privat badeværelse: 15m² - 25m².</p>	<p>Løst inventar</p>	<p>Antal og Ratio Der er etableret ét badeværelse sammen med ét toilet til hvert børneværelse. Evt. mulighed for at nedlægge badeværelset, hvis det ikke anvendes.</p>
<p>Placering og Relation til andre rum Badeværelset er placeret i forbindelse med børneværelserne og sammenlagt med toilet og pusleplads. Der skal være direkte adgang fra børneværelset.</p>	<p>Lysindfald Mulighed for udluftning gennem vindue.</p>	<p>Mobilitet Der skal være god manøvreplads til en kørestol i baderummet.</p>
<p>Kombinationsmuligheder og Overlap</p>	<p>Lyd Badeværelset er godt lydisoleret, så støj fra gangene og andre dele af Børnehuse ne ikke generer badesituationen.</p>	<p>Æstetik Badeværelset skal fremstå som et hyggeligt, ikke-institutionelt rum. Der arbejdes med farvesætning af vægge. Ikke fuld flisebelægning i hele rummet.</p>
<p>Materialer og Overflader Badeværelset er beklædt med vådrums beklædning. Der er ikke fuld flisebelægning i hele rummet. Skridsikkert gulv.</p>	<p>Teknik og Hjælpemidler Kraftig automatisk udluftning. Lampe der tænder når badet er i brug.</p>	<p>Fleksibilitet Badeværelsets faste og løse inventar kan flyttes rundt og konfigureres til det enkelte barn.</p>
<p>Fast inventar Dagligt brugsbad: Bruser, hylder og reoler til opbevaring, puslebord, indstilleligt toilet (ved bad+ toilet).</p>	<p>Systemer og Lift Lift fra værelse til bad. Heldækkende liftsystem i badeværelset.</p>	<p>Andet</p>

FUNKTIONSBESKRIVELSE: TOILET

Generelt

Toilettet er let tilgængeligt for alle. Det gælder både immobile og mobile børn. Toiletterne er placeret i forbindelse med børnenes eget værelse. Toilettet i børneværelset sammenlægges med børnenes badeværelse, så man får et toilet/bad.

Identitet

Toilettet er indrettet med funktionalitet og ergonomi, men med fokus på at fremstå som et intimt og rart rum. Det enkelte toilet er indrettet funktionelt i forhold til det/de børn, som bruger det dagligt. Toilettet skal udsmykkes og dekoreres individuelt.

Form og Indhold

Toilettet er dimensioneret, så det overholder krav til venderadius for kørestole og senge og har brede og store døråbninger, som gør det nemt at komme ind og ud. Der er ligeledes integreret et gennemgående skinne- og liftsystem på toilettet.

Toilettet er indrettet med en pusleplads, så det er nemt at skifte børnene. På toilettet er børnenes egne toiletsager, der hjælper med til at gøre det genkendeligt og hjemligt.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Indstillelige toiletter understøtter også børnenes forskellige behov.

De forskellige remedier til bleskift og børnenes toiletbesøg er placeret, så det er nemt for medarbejderne at overskue.

Materialer og Overflader

Skridsikre gulve hjælper medarbejderne med at stå fast, hvis gulvet er vådt. Toilettet er nemt at rengøre.

Familie og Personale

Familien anvender også toilettet, når de er på besøg.

Klima og Lys og Lyd

Toilettet er desuden udstyret med gode udluftningsmuligheder, så dårlig lugt ikke breder sig i huset.

Placering og Relation til andre rum

Da toilettet er placeret i forbindelse med værelserne, benytter de pårørende toilettet ved besøg og overnatning.

BEHOVPROGRAM: TOILET

M² og Dimensioner 8-15m ² .	Løst inventar	Antal og Ratio Der er etableret ét badeværelse sammen med toilet til hvert børneværelse.
Placering og Relation til andre rum	Lysindfald	Mobilitet Der skal være god manøvreplads for én kørestol og én seng i toiletrummet.
Kombinationsmuligheder og Overlap	Lyd	Æstetik
Materialer og Overflader Toiletrummet skal være nemt og hurtigt at rengøre.	Teknik og Hjælpemidler	Fleksibilitet
Fast inventar - Indstilleligt toilet - Fastgjort toiletrulleholder - Reoler - God udluftning - Hylde til opbevaring af bleer og relevante hjælpemidler - Afsprøgningsdispenser	Systemer og Lift	Andet Bad og toilet til personalet er placeret tæt på husets administration.

“Min søn er 18 år og sidder i kørestol. På hans værelse står et ståstativ, og jeg kan dårligt vende rundt derinde. Al hans udstyr er inde på værelset. Der er ingen plads til stol og sofa. Ingen plads til hygge. Der er dårligt plads til en reol, for nu er der sat dispenser op med sprit til hænderne, og liften kører op og ned. Personalet kan faktisk ikke komme ind på hans værelse hurtigt, fordi der står så meget i vejen”. (forældre)

”Der er træk og gulvkoldt. Jeg kan mærke, at min søn er iskold, når han kommer op fra gulvet”. (forældre)

”Når jeg er på badeværelset med et barn, bliver jeg ofte afbrudt. Enten bliver døren revet op af et andet barn, eller der bliver banket på, fordi der skal gives en besked: - Er du snart færdig derude, for jeg skal også ind med mit barn”. (medarbejder)

Børneværelse med dobbeltdør og vindue ud til fællesareal.
Specialbørnehjemmet Søhuset i Aars

Børneværelse. Børnehusene i Nyborg

Badeværelse med hæve-sænke badekar med spa. Specialbørnehjemmet Søhuset i Aars

INTRO TIL KØKKEN OG SPISERUM

Generelt

Køkkenet har en central funktion i Børnehusene. Køkkenet er et samlingspunkt for alle husets brugere. Der er to forskellige typer køkkener: Et professionelt køkken, der bliver betjent af køkkenpersonalet/madmor, og et afdelingskøkken, der er placeret decentralt i forbindelse med spiserummet, som medarbejderne primært står for. Desuden er der et ude-køkken, så det er muligt at lave mad med børnene udendørs om sommeren. Afdelingskøkkenet kan også indrettes, så al madlavning foregår der. Hvis det er tilfældet, skal det opgraderes til et professionelt køkken.

Det professionelle køkken har kapacitet til at levere mad til alle Børnehusene og er indrettet som storkøkken. Her bliver hovedmåltiderne tilberedt sammen med kagedejen, som bliver bagt i afdelingskøkkenet.

Afdelingskøkkenet har fire funktioner:

1. Det er praktisk. Måltider fra det centrale køkken bliver tilberedt og anrettet her sammen med mindre måltider.
2. Det er pædagogisk. Køkkenet bliver anvendt som et tilbud til børnene, der deltager i madlavningen efter evne.
3. Det er socialt. Køkkenet er et samlingspunkt for både børn, medarbejdere og familier.
4. Det er sanseligt. Køkkenets aktiviteter stimulerer børnenes sanser og giver stemning i huset.

Identitet

Køkkenet aktiverer følelsen og stemningen af hjemlighed med duften af friskbagte boller og aftensmaden, der simrer på komfuret.

FUNKTIONSBESKRIVELSE: AFDELINGSKØKKEN

Form og Indhold

Det er muligt at afskærme og sikre køkkenet, så mobile og udadreagerende børn ikke har adgang til køkkenet. Det skaber ro omkring madlavnings- og spisesituationen, at hverken køkken eller spiserum er indrettet som gennemgangsrum.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Mange børn er glade for at lave mad og nyder den voksenkontakt, der er omkring madlavningen. Køkkenet er derfor indrettet med hæve-sænke borde, så madlavningen også kan foregå i børnehøjde.

Køkkenet har dels plads til flere kørestole på én gang, dels at børnene er i gang med andre aktiviteter, mens der laves mad.

Børnene har deres personlige service i køkkenet. Her er duge og spisestel, der gør spisesituationen hyggelig og hjemlig.

Køkkenet skal være indrettet med et køleskab og enkelte skabe med lås.

Familie og Personale

Når familien kommer på besøg har de nem adgang til køkkenet, hvor de kan lave kaffe, tage frugt eller smøre en mellemmad til sig selv og deres barn.

I køkkenet er der intelligent skærm, hvor man eksempelvis finder informationer om, hvad hvert enkelt barn tåler og skal have at spise hver dag.

Materialer og Overflader

Køkkenet er indrettet med tydelige paralleller til et køkken i et almindeligt hjem under hensyntagen til gældende lovgivning.

Materialer, farver og udtryk er hjemlige, og her er en intim stemning.

Placering og Relation til andre rum

Køkkenet er indrettet og placeret, så der er rumlig og visuel kontakt mellem køkken, spiserum og de centrale opholdsrum.

Køkkenet ligger i umiddelbar forbindelse med spiserummet.

I tilknytning til køkkenet og spiserummet er der etableret en mindre decentral kontorarbejdsplads/station, hvor medarbejderne kan ordne administrative opgaver.

BEHOVPROGRAM: AFDELINGSKØKKEN

M² og Dimensioner 15-30m ² .	Løst inventar	Antal og Ratio
Placering og Relation til andre rum Placeres tæt på det fælles spiserum.	Lysindfald Det decentrale køkken har mulighed for dagslys. Der skal være mulighed for at afskærme for direkte sollys.	Mobilitet Der er god plads til at manøvrere med én eller flere kørestole i køkkenet.
Kombinationsmuligheder og Overlap Kan integreres med spiserum og opholdsrum.	Lyd Lyddæmpende materialer.	Æstetik Det decentrale køkken fremstår som et hjemligt og hyggeligt køkken.
Materialer og Overflader	Teknik og Hjælpemidler	Fleksibilitet
Fast inventar Hæve-sænke køkkenborde Vask Køleskab/Fryser Ovn Skraldespand Medicinskab med lås Arbejdsstation Opslagstavle Rumdeler Industriopvaskemaskine Emhætte Kogeplader (induktion) Mikroovn	Systemer og Lift	Andet

FUNKTIONSBESKRIVELSE: DET PROFESSIONELLE KØKKEN

Form og Indhold

Køkkenet er dimensioneret efter Børnehusenes specifikke kapacitetsbehov og bliver kun benyttet af det professionelle køkkenpersonale/madmor.

Køkkenet har kølerum og lagerplads.

Familie og Personale

Køkkenet har en mindre kontorarbejdsplads til køkkenpersonale til bogføring og bestillinger.

Køkkenet er indrettet med professionelt køkkenudstyr og ergonomisk optimerede arbejdsborde.

Placering og Relation til andre rum

Køkkenet har egen indgang og er placeret, så distribution af den tilberedte mad til resten af Børnehusene foregår nemt.

Køkkenet er placeret, så der er optimal adgang for varelevering udefra og depotplads.

BEHOVPROGRAM: DET PROFESSIONELLE KØKKEN

M² og Dimensioner 45-55m ² (inkl. depot).	Løst inventar	Antal og Ratio
Placering og Relation til andre rum Placeres tæt på vareindlevering og i nærheden af spiserummet.	Lysindfald	Mobilitet
Kombinationsmuligheder og Overlap	Lyd Rummet er lydisoleret, så det ikke generer Børnehusenes andre aktiviteter.	Æstetik
Materialer og Overflader Industristandard. Nemt at rengøre. Fliser og stål.	Teknik og Hjælpemidler	Fleksibilitet
Fast inventar Storkøkken standardinventar Stålbord Mikrobølgeovn Dampovn Emfang Hylde og reoler til opbevaring af mad og redskaber	Systemer og Lift	Andet Fokus på gældende lovgivning.

FUNKTIONSBESKRIVELSE: SPISERUM

Generelt

I Børnehusene skal der være mulighed for flere spisesituationer. Nogle børn trives fint med at spise sammen, mens andre har vanskeligt ved det. Derfor spiser nogle børn på deres værelse, andre i spiserummet.

De forskellige spisesituationer bliver afskærmet med fleksible møbler, mobile skillevægge og nicher. Det er muligt at afskærme, så børnene ikke visuelt bliver påvirket af omverdenen, udsigten til udearealer og anden aktivitet.

Materialer og Overflader

Spiserummet er indrettet med materialer, farver og udtryk, som giver ro og understøtter behovet for at kunne opdele rummet i flere rumenheder.

Identitet

Rummets primære funktion er spisesituationen, men det bliver også anvendt til andre former for ophold og aktiviteter.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Der skal være plads til flere børn i kørestol samtidigt.

Klima og Lys og Lyd

Det nødvendigt at kunne regulere akustikken.

Form og Indhold

Rummet er indrettet og disponeret, så der kan foregå flere aktiviteter samtidigt, uden at de forstyrrer hinanden.

Spiserummet er møbleret med borde, som kan sættes sammen til større enheder.

Spiserummet er indrettet så fleksibelt som muligt, så børnenes forskellige behov bliver tilgodeset. Det er let at organisere de forskellige spisesituationer, som kan variere fra dag til dag. Derudover er der god plads til at komme rundt med kørestole – også om spisebordet.

Det er muligt at opdele spiserummet, så det fungerer til mindre grupper og individuelle spisesituationer.

Familie og Personale

Det er muligt for de pårørende at spise sammen med deres barn, enten alene med barnet eller sammen med de andre børn.

Placering og Relation til andre rum

Spiserummet ligger tæt på køkkenet. Spiserummet placeres og disponeres, så gennemgangen i rummet bliver minimal, og spisesituationen så uforstyrret som muligt.

BEHOVPROGRAM: SPISERUM

M² og Dimensioner 20-30m ² .	Løst inventar Borde og stole. Mulighed for at trække bordet ud til flere gæster. Flere mindre borde. Hæve-sænke spisebord, evt. med hjul, så det er let at flytte.	Antal og Ratio Et spiserum pr. afdeling/afsnit.
Placering og Relation til andre rum Placeres tæt på det decentrale køkken, og evt. tæt på opholdsrum.	Lysindfald Spiserummet har mulighed for dagslys. Det er muligt at afskærme for direkte sollys.	Mobilitet
Kombinationsmuligheder og Overlap Evt. mulighed for overlap med opholdsrum og decentralt køkken.	Lyd	Æstetik Spiserummet fremstår hjemligt og hyggeligt.
Materialer og Overflader	Teknik og Hjælpemidler	Fleksibilitet Det skal være nemt at organisere forskellige spisesituationer efter børnenes behov.
Fast inventar	Systemer og Lift	Andet

FUNKTIONSBESKRIVELSE: OPHOLDSRUM

Generelt

Opholdsrummet er Børnehusenes primære dagligstue og sociale rum. Her er fokus på roligt ophold samt aktiviteter uden de store armbevægelser.

Identitet

Opholdsrummet signalerer tryghed og hjemlighed og opfordrer til samvær med hyggestunder og rolig tumlen. Rummet er fleksibelt; det rummer fællesaktiviteter og kan afskærmes til private aktiviteter.

Form og Indhold

Opholdsrummet bliver brugt af flere på én gang og har derfor forskellige zoner. Her er både mulighed for stille aktiviteter og aktive lege. Inddelingen af zoner fungerer ved hjælp af møbeløer, nicher og afskærmninger.

Rummet er multifunktionelt med møbler, hjælpemidler og udstyr, som understøtter børnenes behov for meningsfulde aktiviteter. Her er mulighed for at se TV og film og benytte computer; her er mulighed for forskellige sanse oplevelser; her er mulighed for at opholde sig i og på forskellige typer af møbler og madrasser. Nogle møbler har en permanent placering og funktion, mens andre bliver flyttet og skiftet ud efter behov.

Familie og Personale

I opholdsrummet slapper børn, personale og pårørende af sammen. Forældrene kan være sammen med deres barn, og barnet har mulighed for at være en del af fællesskabet, uden at barnet behøver at interagere med de andre børn.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Det er let at komme omkring i rummet med kørestole, og i opholdsrummet er der etableret et skinnedsystem i hele loftet, som gør det muligt at lifte børnene til det sted, de ønsker at være.

Både vægge og lofter har mulighed for ophæng til aktiverende redskaber og hjælpemidler, og møblerne i rummet kan hæves og sænkes efter børnenes behov. Ophængsmuligheder og ophængssystem tænkes sammen og kombineres med liftsystemet, så de ikke kolliderer. Der er gode opbevaringsmuligheder, så måtter kan hentes frem og hjælpemidler gemmes.

Materialer og Overflader

Rummet er indrettet med materialer, farver og udtryk, så det understøtter en intim og social funktion og tager hensyn til, at der skal foregå flere forskellige aktiviteter med forskellige slags udstyr og hjælpemidler. Væggene er dekoreret, så de skaber en tryk atmosfære.

Klima og Lys og Lyd

Gulvet bliver brugt til aktiviteter og ophold. Derfor er der gulvvarme og brugt bløde materialer, som både egner sig til kørestolsbrug, og som er behageligt at opholde sig på i længere tid.

Placering og Relation til andre rum

Opholdsrummet er disponeret, så der kun er lidt gennemgang. Det er desuden placeret i forbindelse med afdelingskøkkenet og tæt på spiserummet, hvorfra man kan dufte maden, mens den tilberedes.

Fra opholdsrummet er der god kontakt til udearealerne. I forlængelse af opholdsrummet er der etableret en havestue, hvor børnene er i læ og samtidig har fornemmelsen af at være ude. Havestuen er visuelt forbundet med opholdsrummet, så børnene indenfor også har mulighed for at kigge ud på naturen.

BEHOVPROGRAM: OPHOLDSRUM

<p>M² og Dimensioner 40-60m² (+ havestue 15m²).</p>	<p>Løst inventar Bløde møbler: Sofa, madrasser, stole og sækkemøbler – "møbeløer".</p>	<p>Antal og Ratio Et opholdsrum pr. afdeling.</p>
<p>Placering og Relation til andre rum Central placering. Rummet skal disponeres, så gennemgang ikke forstyrrer aktiviteterne i opholdsrummet.</p>	<p>Lysindfald Opholdsrummet skal have mulighed for dagslys. Der skal være mulighed for at afskærme for direkte sollys.</p>	<p>Mobilitet Der bør altid være god manøvringsplads til kørestol og seng, selv om rummet er indrettet med mange møbler.</p>
<p>Kombinationsmuligheder og Overlap Opholdsrummet kan overlape enten med gangarealer eller spisekøkken, men funktionerne skal kunne adskilles, for eksempel med skillevægge.</p>	<p>Lyd</p>	<p>Æstetik</p>
<p>Materialer og Overflader Gangarealerne skal have et blødt og varmt gulv, der egner sig til ophold i længere tid. Det skal være muligt at bruge kørestol på gulvet.</p>	<p>Teknik og Hjælpemidler TV, computer og DVD-afspiller.</p>	<p>Fleksibilitet I opholdsrummet skal der være mulighed for at afholde både fællesaktiviteter og mere stille aktiviteter med børnene.</p>
<p>Fast inventar Opbevaringsmuligheder for flere af møblerne, så rummet kan ryddes. Skillevægge, så rummet kan opdeles i mindre nicher. Mulighed for at hænge aktivitetsredskaber op i loft og på rummets vægge.</p>	<p>Systemer og Lift Heldækkende liftsystem, så immobile børn kan forflyttes rundt i hele rummet.</p>	<p>Andet</p>

FUNKTIONSBESKRIVELSE: AKTIVITETSNUM

Generelt

Aktivitetsrummet er åbent og tilgængeligt for Børnehusenes beboere og tilbyder børn, pårørende og personale forskellige muligheder for at tumle, lege, gå på opdagelse og hygge sig. Fokus er både på bevægelse, udstyrskrævende og stillesiddende aktiviteter.

Identitet

Aktivitetsrummet udstråler aktivitet, leg, læring, nysgerrighed, opdagelse, træning og udvikling.

Form og Indhold

Det er muligt med en foldevæg at dele aktivitetsrummet op i to som giver plads til flere i rummet på samme tid uden at de forstyrrer hinanden.

Aktivitetsrummet er udstyret med spil og mobile legestationer med legetøj og redskaber tilpasset børnene. Der er desuden digitale redskaber og teknik, som børnene anvender sammen med medarbejderne.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Et gennemgående liftsystem gør det nemt at hjælpe de immobile børn rundt i aktivitetsrummet.

Et lokalt depotrum gør det nemt at rydde aktivitetsrummet for redskaber, så det er klar til andre aktiviteter.

Familie og Personale

I aktivitetsrummet er der plads til at far og mor uforstyrret tumler, træner og leger med deres barn.

Materialer og Overflader

På rummets overflader er der markeringer, som børnene kan se, høre og røre ved samt orientere sig i rummet. Et blødt og varmt gulv inviterer til ophold på gulvet i længere tid.

Klima og Lys og Lyd

Det er muligt at ændre rummets karakter fra at være meget lyst, til at være meget mørkt.

Det er også muligt at projicere billeder på væggene og afspille musik i rummet.

Placering og Relation til andre rum

Fra aktivitetsrummet er der adgang til udearealer med udendørsaktiviteter.

BEHOVPROGRAM: AKTIVITETSNUM

<p>M² og Dimensioner 30-40m².</p>	<p>Løst inventar Madrasser, bløde puder, spil og mobile legestationer. Pædagogiske redskaber. Fokus på hygiejne og let opbevaring. Arbejdsbord. Aktivitetsmaterialer. Opbevaringsmuligheder til aktivitetsmaterialer.</p>	<p>Antal og Ratio</p>
<p>Placering og Relation til andre rum Aktivitetsrummet kan placeres tæt på mødelokale. Der skal være nem adgang til udearealer.</p>	<p>Lysindfald Gode dagslysforhold. Visse steder vinduer til gulv. Rummet skal kunne mørklægges.</p>	<p>Mobilitet Plads til at to kørestole ubesværet kan passere hinanden.</p>
<p>Kombinationsmuligheder og Overlap Aktivitetsrummet kan evt. placeres i nærheden af og i forbindelse med terapirum og sanserum.</p>	<p>Lyd Rummet skal lydisoleres, så der kan afspilles film og musik i rummet uden at forstyrre Børnehusenes andre aktiviteter.</p>	<p>Æstetik</p>
<p>Materialer og Overflader Der skal være markeringer på rummets overflader, der hjælper børnene med at orientere sig i rummet. Rummet skal have et blødt og varmt gulv, der egner sig til ophold i længere tid. Det skal være muligt at bruge kørestol på gulvet.</p>	<p>Teknik og Hjælpemidler Projektor, musikanlæg.</p>	<p>Fleksibilitet Rummet skal kunne indrettes og benyttes til flere forskellige aktiviteter. Derfor skal rummet være let at rydde helt.</p>
<p>Fast inventar Overskuelig og let tilgængelig opbevaring af hjælpemidler og redskaber. Spejle på udvalgte vægge.</p>	<p>Systemer og Lift Heldækkende liftsystem. Det skal være muligt at forflytte børnene rundt i hele rummet. Liften skal kunne passere igennem dørkarm.</p>	<p>Rummet kan tilpasses til forskelligt brug. Aktivitetsrummet bliver også anvendt af medarbejderne til pædagogisk udvikling. Rummet er derfor indrettet med en arbejdsstation med bl.a. kamera, TV og DVD-afspiller, så medarbejderne kan arbejde med og udvikle de daglige terapeutiske teknikker.</p>

FUNKTIONSBESKRIVELSE: TERAPIRUM

Generelt

Terapirummet er det rum, som fysio- og ergoterapeuter arbejder i, når de er i Børnehusene. Rummet er indrettet, så behandling og træning både er tilpasset børnenes og terapeutens behov. Rummet bliver også brugt af det faste personale samt familierne, når de træner og leger med børnene.

Identitet

Ved hjælp af kontraster, arbejdslys m.v., skal barnet kunne se, mærke og fornemme, hvad der sker i rummet. På den måde signalerer rummet tryk, trivsel, udvikling og inspiration for barnet.

Funktioner og bevægelsesmuligheder er overskuelige.

Form og Indhold

Rummet er i princippet ét rum, men kan opdeles i små og store nicher, når flere ønsker at anvende rummet på samme tid. Små mobile aktivitets-legestationer, madrasser og redskaber skaber et miljø, som inspirerer de mobile børn til fysisk udfoldelse og de immobile børn til at træne.

Materialer og Overflader

Vægge og gulve må ikke give genskær. Rummet har gulvvarme samt stødabsorberende og skridsikker gulvbelægning. Her er tydelige kontraster i materialer og farver.

Familie og Personale

Når terapirummet ikke bliver brugt til terapeutisk behandling, fungerer rummet som et ekstra aktivitetsrum, hvor børn og voksne leger, ser film og lytter til musik.

Det er muligt for personalet og familierne at benytte behandlingsrummet til træning af børnene.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

I terapirummet er der god plads. Loft og vægge er udstyret med henholdsvis ophængnings- og opbevaringssystemer, så alle redskaber er let tilgængelige.

Skinne- og liftsystemet dækker hele rummet, så det er nemt at få de immobile børn rundt i rummet og hen til behandlingsområderne.

I rummet er der opbevaringsmuligheder, så redskaber og hjælpemidler hurtigt kan findes frem og pakkes væk. Terapien har et tilhørende depotrum til hjælpemidler.

Klima og Lys og Lyd

Belysning tager hensyn til de blinde og svagtseende børn. Rummet har lydabsorberende vægge og lofter, så ingen lyd slipper ud eller ind.

Placering og Relation til andre rum

Der er nem adgang til udearealerne, hvor der også foregår trænings- og behandlingsrelaterede aktiviteter. Alle børn skal kunne komme hen til terapien uden at skulle udenfor.

Rummet benyttes primært som trænings- og behandlingsrum og er derfor relativt stationært i sin indretning.

BEHOVPROGRAM: TERAPIRUM

M² og Dimensioner 60-80 m ² .	Løst inventar Måtter og træningsredskaber, legetøj, Bobath behandlingsbriks. Professionel behandlingsbriks til børn. Trampolin. Forskellige gyngephæng (loft) til pøllegyng, hængekøje, gynger m.v.	Antal og Ratio Ét terapi rum.
Placering og Relation til andre rum Terapirummet placeres tæt på aktivitetsrum, varmtvandsbassin og sanserum. Nem adgang til udearealer. Evt. tilhørende kontor- og mødefaciliteter/lokaler for terapeuterne.	Lysindfald Mulighed for mørklægning.	Mobilitet
Kombinationsmuligheder og Overlap	Lyd Musikanlæg med mulighed for at afspille lyd.	Æstetik Rummet har en varm og rolig atmosfære.
Materialer og Overflader Gulvvarme, lydabsorberende loft og vægge samt stødabsorberende underlag. Materialer der ikke giver genskær.	Teknik og Hjælpemidler Arbejdsstation med computer, DVD-brænder/afspiller samt videokamera i et tilstødende mindre rum.	Fleksibilitet Rummet benyttes primært til fysio- og ergoterapeutisk træning og behandling.
Fast inventar Overskuelig opbevaring af hjælpemidler og redskaber. Skillevægge; skal kunne dele rummet i mindre nicher. Direkte adgang til depotrum. Varmtvandsbassin. Ribber.	Systemer og Lift Heldækkende liftsystem med mulighed for at lifte børnene i hele rummet. Ophæng til måtter og bolde. Grid-system til ophæng på loft og vægge.	Andet

FUNKTIONSBESKRIVELSE: SANSERUM

Generelt

Sanserummet er et rum, hvor børnenes sanser er i fokus. I sanserummet er der miljøer, materialer og redskaber, som stimulerer børnenes sanser.

Identitet

Sanserummet signaliser fordybelse, oplevelser, leg og læring.

Form og Indhold

Som udgangspunkt er rummet neutralt, men bliver tilpasset og omdannet til forskellige "settings" og sansemiljøer gennem integrerede sansestimuli i vægge, gulv og overflader. I rummet er der noget for alle sanser. Der bliver både arbejdet med digitale og analoge sanseindtryk via lyd, lys, dufte, det visuelle, materialer og berøring.

Sanserummet er forbeholdt sanseoplevelser, men bliver også benyttet til andre aktiviteter. Redskaberne kan ryddes af vejen, og der kan gøres plads til at vise film eller høre musik.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Børnene kan orientere sig i rummet ved hjælp af tydelige markeringer og taktile overflader. Liftsystemet i rummet dækker hele loftet, så det er nemt at bruge i hele rummet med de immobile børn.

Sanserummet har også god plads til opbevaring, så de forskellige redskaber er nemme at rydde af vejen efter brug.

Materialer og Overflader

Gulvets belægning er blød og varm, så det er rart at opholde sig på det i længere tid.

Familie og Personale

Pårørende kan benytte sanserummet og de forskellige hjælpemidler og redskaber sammen med barnet. Rummet er indrettet til at skabe huler og nicher, og der er bløde møbler og puder at lege med og opholde sig i.

Medarbejderne har nem adgang til de forskellige redskaber og hjælpemidler, og styringen af de forskellige sanseoplevelser foregår let og ubesværet.

Klima og Lys og Lyd

Sanserummet er lydtæt, så børnene kan fordybe sig uden at blive afbrudt af støj. Akustikken i rummet gør at lyde og larm forsvinder uden at blive kastet tilbage, så barnet kan fokusere på sanseoplevelserne. Genkendeligheden i sanseoplevelserne er vigtig for nogle børn. Derfor kan rummets lyde, lys, farver og dufte indstilles efter det enkelte barns ønsker og behov.

Placering og Relation til andre rum

Man kan se udefra, når sanserummet er optaget.

BEHOVPROGRAM: SANSERUM

M² og Dimensioner 30-40m ² .	Løst inventar Sanseredskaber og hjælpemidler, madrasser og puder.	Antal og Ratio Ét sanserum.
Placering og Relation til andre rum Kan placeres ved aktivitetsrum og terapirum; og evt. også ved terapeutisk bad og badebassin.	Lysindfald Rummet må gerne få dagslys, men det skal være muligt at mørklægge rummet.	Mobilitet Der skal være god manøvringsplads til kørestole og senge.
Kombinationsmuligheder og Overlap Ingen.	Lyd Rummet skal lydisoleres, så lyde fra Børnehusene ikke generer barnets oplevelse i sanserummet. Akustikken i rummet skal dæmpes, så rummets lyde ikke bliver kastet tilbage på barnet. Der er mulighed for at afspille lyde i rummet.	Æstetik Rummet er neutralt, men kan med forskellige indstillinger ændre karakter i forhold til barnets behov.
Materialer og Overflader Se Teknik/Hjælpemidler.	Teknik og Hjælpemidler Integrerede sanseoplevelser i rummet. Mulighed for at indstille og tilpasse rummets lyde, lys og dufte efter barnets behov. Digitale muligheder for at skabe sansemiljø for barnet og analoge redskaber til at ændre rummets overflader og materialer.	Fleksibilitet
Fast inventar Skillevægge: mulighed for at opdele rummet i mindre afdelinger og nicher.	Systemer og Lift Gennemgående liftsystem, der gør det nemt at forflytte barnet rundt i hele rummet.	Andet

FUNKTIONSBESKRIVELSE: DET TERAPEUTISKE BAD

Generelt

De fleste børn elsker vand. Nogle børn så meget, at vand er deres "rette element". Børnene sætter stor pris på, når medarbejderne har tid til at fokusere på dem. Derfor er der indrettet et terapeutisk bad, som bliver brugt af alle børn. Badet er adskilt fra toilet og pusleplads. Det terapeutiske bad indeholder baderedskaber, hæve-sænke badekar med spa og varmtvandsbassin.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Der er integreret et gennemgående skinne- og liftsystem.

Rummet er indrettet med hæve-sænke borde, som letter børnenes adgang til badet. Rummet er desuden indrettet med brusebad, bruseleje og et fleksibelt ergonomisk system til håndvaske og opbevaring, der er flyt- og justerbart både højdemæssigt og til siderne.

Klima og Lys og Lyd

Det terapeutiske bad er indrettet med større fokus på at stimulere sanserne og med mulighed for at indrette med forskellige "settings" lysmæssigt, varmemæssigt og farvemæssigt. Her afspilles musik, og her er plads til at manøvrere rundt og indrette med forskellige opstillinger.

Det terapeutiske bad har ekstra gode udluftningsmuligheder.

Identitet

Det terapeutiske bad er indrettet, så det fremstår som et intimt og rart rum at opholde sig i.

Familie og Personale

Det er muligt for forældrene at bade deres barn i det terapeutiske bad.

Placering og Relation til andre rum

Det terapeutiske bad er placeret centralt i Børnehuse i forbindelse med behandlingsrummet. Der er indrettet et afskærmet toilet i det terapeutiske bad.

Form og Indhold

Det terapeutiske bad er indrettet funktionelt i forhold til de børn, som dagligt bruger det og under hensyn til funktionalitet og ergonomi.

Det terapeutiske bad er dimensioneret, så det overholder krav til venderadius for kørestole og har brede og store døråbninger, der gør det let at komme ind og ud. Det terapeutiske bad er indrettet, så det er muligt at give særlig omsorg, når barnet bliver badet, og at udvide badet med behandlingsformer og tilbud, der ikke er tid eller plads til om morgenen.

Materialer og Overflader

Det terapeutiske bad er indrettet med materialer og farver, der gør rummet imødekommende, så man ikke har fornemmelsen af at være i et sterilt rum, hvor fokus udelukkende er på hygiejne og rengøringsvenlige overflader.

BEHOVPROGRAM: DET TERAPEUTISKE BAD

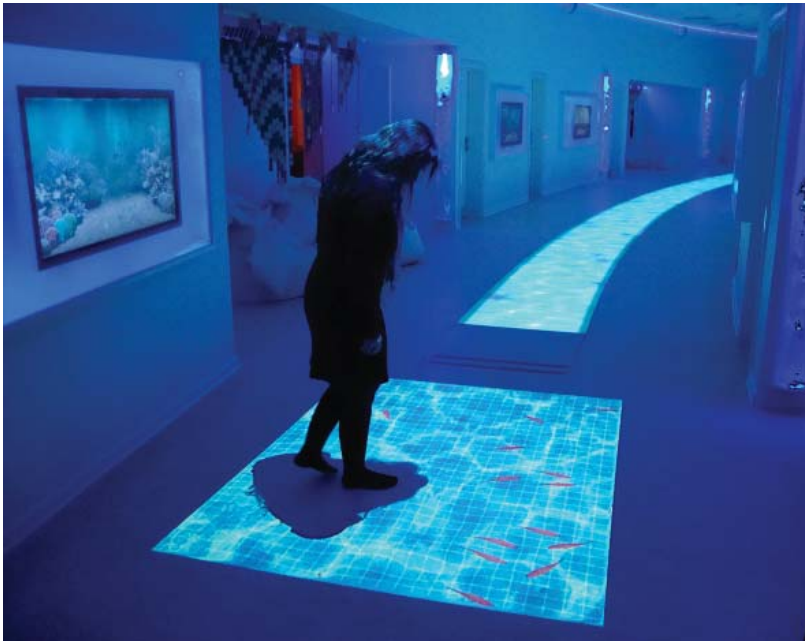
<p>M² og Dimensioner 25m² - 35m².</p>	<p>Løst inventar</p>	<p>Antal og Ratio Der etableres terapeutisk bad i forhold til antal børn, der bor på institutionen.</p>
<p>Placering og Relation til andre rum Det terapeutiske bad er placeret tæt på børneværelserne og på terapirummet.</p>	<p>Lysindfald Mulighed for udluftning gennem vinduesåbning.</p>	<p>Mobilitet Der skal være god manøvreringsplads til kørestole i badet.</p>
<p>Kombinationsmuligheder og Overlap Det terapeutiske bad kan kombineres med andre terapiformer, evt. behandlingsrummet og et badebassin.</p>	<p>Lyd Det terapeutiske bad er godt lydisoleret, så støj fra andre dele af Børnehusene ikke generer badesituationen.</p>	<p>Æstetik Det terapeutiske bad skal fremstå som et hyggeligt, ikke-institutionelt rum. Der arbejdes med farvesætning af vægge. Ikke fuld flisebelægning i hele rummet.</p>
<p>Materialer og Overflader Det terapeutiske bad er beklædt med vådrums beklædning. Ikke fuld flisebelægning i hele rummet. Skridsikkert gulv.</p>	<p>Teknik og Hjælpemidler Kraftig mekanisk udluftning. Lampe der tænder, når badet er i brug.</p>	<p>Fleksibilitet Det terapeutiske bads faste og løse inventar kan flyttes rundt og konfigureres til det enkelte barn.</p>
<p>Fast inventar Programmeringsbart hæve-sænke badekar med spa. Ikke institutionel badebære, bruser, hylder/reoler til opbevaring, puslebord. Varmtvandsbassin med tilhørende bade faciliteter til personalet.</p>	<p>Systemer og Lift Heldækkende liftsystem. Gennemgående fra gang.</p>	<p>Andet</p>

”9 ud af 10 gange går jeg ned og pakker min dreng og kører hjem. Ellers går vi en tur, eller forsøger at være på hans værelse. Hvis vi sidder i fællesrummet føler vi, at personalet gerne vil servicere os. Det er ikke så rart. På hans værelse henter vi madrasserne på 2x2 og ruller rundt på gulvet sammen med ham, men der er ikke meget plads at røre sig på. Så et fællesrum til besøg, hvor vi virkelig kan folde os ud, det vil være fantastisk. Så ville vi måske også spare køretiden frem og tilbage. Sådan som det er i dag, er jeg for genert til at rulle rundt i fællesrummet”. (forældre)

“Madlavning - det trives hun ved - og tøjvasken. Hun nyder at være en del af det, og bringe maden ud, når hun skal det”. (forældre)

”Serviceniveauet bliver lavere, fordi jeg ikke kan finde noget som helst. Ud af 40 minutter til barnet er der reelt kun 30 minutter, fordi jeg skal ned i den anden ende af huset, og hente det jeg skal bruge. Vores pædagogiske arbejde og faglige tilfredshed ville vokse, hvis vi ikke hele tiden skulle rende rundt og falde over ting, og flytte ting, og finde ting”. (medarbejder)

Snoozlehuset Guldhornet. Landsbyen Sølund ved Skanderborg

Afdelingskøkken, opholdsrum og spisesstue. Børnehusene i Nyborg

Fællesareal. Børnehusene i Odense

FUNKTIONSBESKRIVELSE: PERSONALERUM

Generelt

Personalerummet er medarbejdernes mødested og opholdsrum. Rummet er placeret i forbindelse med Børnehusenes medarbejderkontor og er stort nok til at rumme alle Børnehusenes medarbejdere.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Personalerummet er udstyret med konferenceudstyr til større møder og præsentationer.

Her er også en mindre arbejdsstation og en centralt placeret informationstavle.

Identitet

Personalerummet er indrettet, så det afspejler medarbejdernes behov i forhold til at spise frokost, holde møder, koble af og samle ny energi.

Form og Indhold

Personalerummet er indrettet med kombi-borde og stole til spise- og mødesituationer.

Rummet er indrettet med et mindre anretter-køkken til frokost og forplejning. Her er også et afsnit med bløde opholdsmøbler. Personalerummet indrettes eventuelt med sovevagt mulighed (seng, bad/toilet, opbevaring). Et separat medicinrum, der kan aflåses, placeres evt. i tilknytning til personalerum.

BEHOVPROGRAM: PERSONALERUM

M² og Dimensioner	Løst inventar Bord og stole tilpasses antallet af medarbejdere. Evt. ekstra seng. Bløde opholdsmøbler.	Antal og Ratio Ét personale rum.
Placering og Relation til andre rum	Lysindfald	Mobilitet
Kombinationsmuligheder og Overlap	Lyd	Æstetik
Materialer og Overflader	Teknik og Hjælpemidler Konferenceudstyr, projektor, lærred, stationær computer, smartboard.	Fleksibilitet Personalerummet skal eventuelt kunne benyttes som soveplads til overnattende medarbejdere.
Fast inventar	Systemer og Lift Ingen.	Andet

FUNKTIONSBESKRIVELSE: MEDARBEJDERKONTOR

Generelt

Kontoret er indrettet på medarbejdernes præmisser med en række arbejdsstationer. Kontorarbejdspladserne opfylder alle krav til en moderne og ergonomisk korrekt arbejdsplads. Kontoret er opdelt med separat arbejds- og samtalerum. Kontoret er samtidig Børnehusenes ansigt udadtil, og har derfor et afsnit, hvor besøgende kan henvende sig.

Identitet

Kontoret signalerer medarbejder- og ledelsesdomæne.

Form og Indhold

Kontoret er stort nok til at udføre flere forskellige arbejdsopgaver på samme tid. Antallet af arbejdsstationer er beregnet efter, hvor mange medarbejdere, der er på arbejde samtidig, så der ikke opstår pladsproblemer.

Familie og Personale

På kontoret er der plads til, at medarbejderne kan koncentrere sig, uden at de bliver forstyrret af Børnehusenes andre aktiviteter. Det er også muligt at tale i enerum med andre medarbejdere og have samtaler med pårørende. Der er plads til at kontorarbejde og samtaler foregår samtidigt.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Personalet har deres egen garderobe, og der er plads til personlig opbevaring i reoler og skabe med lås.

Klima og Lys og Lyd

Kontoret er lyst og har en god lydisolering, så Børnehusenes aktiviteter ikke generer arbejdet på kontoret.

Placering og Relation til andre rum

Kontoret er placeret i nærheden af hovedindgangen. Samtidig er det tæt på og i god kontakt til resten af huset.

BEHOVPROGRAM: MEDARBEJDERKONTOR

M² og Dimensioner 35-45m ² . Kontoret er opdelt i arbejdsrum og samtale/ møderum.	Løst inventar Arbejdsstationer: én pr. medarbejder, der er på arbejde.	Antal og Ratio
Placering og Relation til andre rum Placeres ved hovedindgang.	Lysindfald Kontoret har direkte dagslys.	Mobilitet
Kombinationsmuligheder og Overlap Ingen.	Lyd Kontoret er lydisoleret, så private samtaler kan finde sted. Støj fra Børnehusene generer ikke arbejdet på kontoret.	Æstetik
Materialer og Overflader	Teknik og Hjælpemidler	Fleksibilitet
Fast inventar Personalegarderobe med aflåste skabe til medarbejderne. God reolplads til arbejds papirer og mapper.	Systemer og Lift	Andet

FUNKTIONSBESKRIVELSE: GANGAREALER

Generelt

Gangarealerne er både passager til transport mellem husets rum og rum med egen identitet, som mange børn holder af at opholde sig i.

Identitet

Gangarealerne signalerer både transport, ophold og aktivitet.

Form og Indhold

Gangarealerne er rumlige forløb med nicher og revirer. Det er muligt at afskærme dele af gangarealet, så børn kan lege uden at genere de andre børn i Børnehusene.

Gangarealerne er brede nok til, at der er plads til leg, og til at kørestole kan passere forbi hinanden.

Da alle børn færdes i gangarealerne, er indretning og dekoration tilpasset de udadreagerende børn.

Gangarealer på afdelinger for immobile børn er indrettet efter deres behov. På gangarealerne findes "stationer" med legeredskaber.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Gangforløbene tilskynder til bevægelse og mobilitet. De er ikke retvinklede, men har dynamiske linjeføringer, som gør det naturligt at bruge kørestole. Tilstødende rum og vægge har rundede hjørner, som danner optimale flow-linjer i gangforløbet.

Materialer og Overflader

Gulve og vægge er i et blødt materiale, der tåler slid og voldsom aktivitet.

Gangarealerne har i passende niveau integreret en række elementer, der er målrettet børnenes sanseapparat, så som strukturer i vægge og gulve, som gør dem interessante at røre ved. Der er desuden lede-mærker, ledelinjer og fikspunkter i gangforløbene.

Gangarealerne er tænkt som dynamiske forløb, hvad angår farver, dekoration, materialer, pædagogiske elementer og sanseoplevelser.

Det er vigtigt, at der tages hensyn til at gangarealer skal anvendes af alle børn og medarbejdere. Derfor skal niveauet og graden af sanselementer nøje afstemmes.

Klima og Lys og Lyd

Gangarealerne har et naturligt lysindfald og ovenlys. Der er gjort meget ud af det kunstige lys, som differentierer gangarealerne med områder med rolig belysning, der tilgodeser de svagtseende.

Placering og Relation til andre rum

I tilknytning til gangarealerne er der etableret både større og centrale depotrum samt mindre og decentrale depotrum, som gør det nemt og hurtigt at rydde op.

BEHOVPROGRAM: GANGAREALER

M² og Dimensioner	Løst inventar Se æstetik.	Antal og Ratio
Placering og Relation til andre rum	Lysindfald Ovenlys eller direkte belysning, gerne vinduer fra gulv til loft.	Mobilitet Der skal være plads til, at to kørestole ubesværet kan passere hinanden.
Kombinationsmuligheder og Overlap Gangarealer anvendes som aktivitetsrum og opholdsrum i et omfang, så det ikke kompromitterer tilgængelighed, arbejdsmiljø og myndighedskrav.	Lyd Akustikken er dæmpet i gangarealerne.	Æstetik Liftsystemet skal være æstetisk integreret i loftet. Gangarealerne kan udsmykkes i samråd med børn og pårørende.
Materialer og Overflader Gangarealerne har blødt og varmt gulv, der egner sig til ophold i længere tid. Vægge indtænkes som sanseflader og bearbejdes, så de er stimulerende at røre ved.	Teknik og Hjælpemidler	Fleksibilitet
Fast inventar Der er indrettet opbevaringsmuligheder i gangarealerne, så det er hurtigt at rydde op. Der er indbygget opholdsmøbler i nicher i gangarealerne.	Systemer og Lift Liftsystemet er gennemgående.	Andet Døråbning skal dimensioneres efter sengebredde.

FUNKTIONSBESKRIVELSE: INDGANG

Generelt

Der findes to slags indgange i Børnehusene. Børnenes indgang og den "officielle" indgang for personale, forældre og besøgende.

Børnenes egen indgang er særligt vigtig. Det er her børnene opholder sig dagligt, mens de venter på at komme i skole eller andet dagtilbud.

Der kan evt. etableres en tredje indgang, som udelukkende er for varelevering til Børnehusene.

Identitet

Indgangspartierne signalerer velkommen, "venteophold" og farvel. Indgangene er nemme at identificere og genkende.

Børnene har deres særlige domæne og garderobe, så alle der træder indenfor, umiddelbart oplever børnenes tilstedeværelse.

Forældrene kan let identificere deres barns garderobe, der er dekoreret med billeder og andre effekter, som relaterer til deres barn.

Form og Indhold

Børnenes indgang har store og brede dørpartier fra gangen og ud af huset med plads til gangstativer og kørestole. Indgangspartiet er tilpas rummeligt til, at flere børn kan opholde sig der i kortere tidsrum, og til at medarbejderne kan manøvrere kørestole rundt, når flere børn samtidigt bliver gjort klar til at komme ind eller ud af huset.

Et halvtag uden for døren gør det muligt for børnene at vente på transport, mens de er i læ.

Vinduer er placeret i en højde, så børn i kørestol kan se ud, mens de venter.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Biler og taxibusser har mulighed for at komme helt op til indgangen.

Man kan evt. indtænke et gennemgående lift- eller skinnesystem, der fortsætter udenfor bygningen og ud til udearealerne.

Der er etableret en spulestation til kørestole i forbindelse med indgangsområdet.

Overvej desuden automatiske døre og et hensigtsmæssigt låsesystem, der beskytter børnene mod at komme galt afsted.

Familie og Personale

Den officielle indgang er forbeholdt personale, forældre, besøgende samt eventuelt levering af varer. Den officielle indgang fungerer også som udgang for de børn, der har svært ved at tåle støj og ikke trives sammen med mange børn. Børnenes indgang kan også bruges af forældrene og personalet.

Indenfor hovedindgangen hænger besøgende deres overtøj i en garderobe.

Placering og Relation til andre rum

Børnenes indgang ligger i forlængelse af børnenes værelser og primære opholdsrum og hænger sammen med børnenes daglige rutiner.

Den officielle indgang leder de besøgende ind til et område, hvor de kan få information om, hvad der sker i huset.

For forældrene er der mulighed for at hilse på personalet og få nyt om deres barn, inden de går videre.

BEHOVPROGRAM: INDGANG

M² og Dimensioner 20-25m ² (pr. indgang).	Løst inventar	Antal og Ratio Én officiel indgang. Én beboerindgang pr. afdeling/afsnit.
Placering og Relation til andre rum Officiel indgang placeret ved administration, kontor, personalerum og opbevaring. Børneindgang placeret ved børnenes egne værelser.	Lysindfald Vinduer skal placeres lavt, så børn i kørestol kan se ud af Børnehusene, mens de venter på at komme udenfor.	Mobilitet Der skal være plads til at to kørestole kan passere hinanden, og god plads til at vende en kørestol.
Kombinationsmuligheder og Overlap Ingen.	Lyd	Æstetik
Materialer og Overflader Spulestation skal betragtes som vådrum, hvis det etableres indenfor. Fliser og rist ved spulestation.	Teknik og Hjælpemidler	Fleksibilitet
Fast inventar God plads til garderobe. Mulighed for at indrette garderobeområde i samråd med børn og pårørende. Af- og påstigningsområdet er overdækket.	Systemer og Lift	Andet

FUNKTIONSBESKRIVELSE: DEPOTRUM

Generelt

Et stort antal hjælpemidler og redskaber skaber nemt rod i Børnehusene, og gør at gangarealer og brugsrum let bliver "holdeplads" og midlertidig "opbevaring" til stor gene for husets brugere.

Det undgår vi med gode opbevaringsmuligheder, som der er flere typer af i Børnehusene. Både store centrale opbevaringssteder og mindre decentralt fælles og personlig opbevaring for hvert enkelt barn og medarbejder.

Opbevaring i Børnehusene er intelligent opbevaring. Det vil sige integreret i dagligdagens rutiner.

BEHOVPROGRAM: OPBEVARINGSRUM

<p>M² og Dimensioner Centralt opbevaringsrum til hjælpemidler 15-20m², afhængigt af hvor mange afdelinger, der har brug for opbevaring af deres ting.</p>	<p>Løst inventar</p>	<p>Antal og Ratio</p>
<p>Placering og Relation til andre rum Centralt depotrum placeret tæt på vareleveringsindgang. Mindre opbevaringsrum fordelt på alle Børnehusene.</p>	<p>Lysindfald</p>	<p>Mobilitet</p>
<p>Kombinationsmuligheder og Overlap</p>	<p>Lyd</p>	<p>Æstetik Opbevaringen er æstetisk og rumligt integreret i huset.</p>
<p>Materialer og Overflader</p>	<p>Teknik og Hjælpemidler</p>	<p>Fleksibilitet</p>
<p>Fast inventar Hylde.</p>	<p>Systemer og Lift</p>	<p>Andet</p>

FUNKTIONSBESKRIVELSE: VASKERUM

Generelt

Vaskerummet har plads til at medarbejderne kan håndtere store mængder vasketøj.

Klima og Lys og Lyd

Rummet er placeret, så det er forsynet med dagslys og naturlig udluftning.

Form og Indhold

Rummet er indrettet, så børnene kan deltage i og kigge på vaskerutinerne, og der er plads til, at kørestole nemt kan manøvrere.

Placering og Relation til andre rum

Vaskerummet er placeret langt væk fra børnenes værelser.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Rummet er indrettet med maskiner, som er dimensioneret til institutionsdrift og arbejdsborde, der kan hæves og sænkes.

Der er skabsplads til det almindelige vasketøj.

Vaskerummet er indrettet med skabsplads til det enkelte barn, hvor det sorterede tøj bliver lagt. Der er mobile vasketøjskurve, én til hvert barn.

BEHOVPROGRAM: VASKERUM

M² og Dimensioner 15-25m ² .	Løst inventar Vasketøjskurve på hjul.	Antal og Ratio
Placering og Relation til andre rum Placeres langt væk fra børneværelser.	Lysindfald	Mobilitet God manøvreringsplads til én kørestol.
Kombinationsmuligheder og Overlap	Lyd Afhængig af placeringen af vaskerummet kan der være behov for at lydisolere rummet, så det ikke forstyrrer Børnehusenes aktiviteter.	Æstetik
Materialer og Overflader	Teknik og Hjælpemidler	Fleksibilitet
Fast inventar Vaskemaskiner: industristandard Tørretumblere: industristandard. Reoler og hylder til opbevaring. Sorteringsborde.	Systemer og Lift	Andet Vær opmærksom på regler for håndtering af vasketøj vedrørende smittefare m.v. Dette kan have indflydelse på inventar.

FUNKTIONSBESKRIVELSE: UDERUM

Generelt

Børnene udtrykker stor glæde, når de er ude, og uderummet er derfor et vigtigt aktiv i Børnehusene. Det er ofte her, børnene slapper bedst af.

Der er dele af uderummene, som er målrettet henholdsvis mobile børn og immobile børn, og der er flere typer af uderum.

1. Der er uderum, som er brugsrum med forskellige aktiviteter og opholdsmuligheder.
2. Der er uderum med udstyr.
3. Der er uderum med fokus på planter, bevoksning og årstidernes skiften.
4. Der er etableret visuelle uderum i forbindelse med selve bygningen for at trække uderummet ind i Børnehusene. Ligesom der er "uderum" indenfor i form af vinterhave/orangeri.

Identitet

Uderummene er skabt, så de opfylder mange af børnenes behov for sansoplevelser, afslapning, aktivitet og leg.

Form og Indhold

Da nogle børn har bedst af at være alene, er uderummet indrettet med nicher og buske, så børnene ikke altid er sammen, men kan nyde kontakten med naturen uden at blive forstyrret.

Børnene har mulighed for at lege, slappe af, gå på opdagelse og afprøve sansebaner.

Der er hegn omkring udearealer og legeplader, så børnene frit kan bevæge sig rundt.

Mobilitet og Hjælpemidler og Opbevaring

Skur til cykler, go-carts og havehynder m.v.

Familie og Personale

Der er etableret et uderum for medarbejderne, som ligger i forbindelse med personalerummet.

Placering og Relation til andre rum

Uderumsfunktionerne er placeret i nærheden af Børnehusene.

BEHOVPROGRAM: UDERUM

M² og Dimensioner	Løst inventar	Antal og Ratio
Placering og Relation til andre rum	Lysindfald	Mobilitet
Kombinationsmuligheder og Overlap	Lyd	Æstetik
Materialer og Overflader Underlag som egner sig til kørsel med kørestole og senge. Sanser/oplevelsesbane. Sansehæve. Legehæve. Cykelbane. Hegn omkring.	Teknik og Hjælpemidler	Fleksibilitet
Fast inventar Borde og stole. Udekøkken. Redskaber til behandling/træning. Redskaber til leg.	Systemer og Lift Liftsystemet kan evt. fortsætte ud i udearealerne, så de immobile børn kan liftes rundt i udearealerne, eventuelt i en hængekøje.	Andet

”Jeg oplever, at alle børnene trives, når vi er udenfor. De børn der kan give udtryk for det, de kommer selv med deres gummistøvler og vil gerne ud og hoppe i vandpytter eller cykle. Her er højt til loftet og plads, og de urolige børn bliver automatisk dæmpet. Jeg tror, det hænger sammen med den måde, de sanser på. I haven fornemmer børnene, at bladene larmer lidt, og at fuglene synger”. (medarbejder)

“Det er gråt. Det er beton. Det er gråt vinyl. Det er dødssygt. Der er da ikke nogen af os, som vil bo sådan. Hvor er hyggen?” (forældre)

“Vi bliver forstyrret 100 gange i løbet af et møde – af telefonen, der ringer, af et barn, der kommer hjem. Vi sidder midt i stuen, og der er trafik. Vi har brug for et møderum til 15 mennesker til sagsbehandlingsmøder. Teammøder holder vi for enden af gangen. Der mangler personalerum alle steder, også til at spise sin mad i ro og fred”. (medarbejder)

Udearealer. Specialbørnehjemmet Søhuset i Aars

Børnehusene i Nyborg

Udearealer. Børnehusene i Nyborg

